

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:
 Vse leto . . . . . 13 K 20 h. ali gl. 6 60
 pol leta . . . . . 6 „ 60 „ 3 30
 četrt leta . . . . . 3 „ 40 „ 1 70
 Posamične številke stanejo 10 vin.
 Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne oziramo.
 Oglasi in poslanice se računijo po pošt-vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omjko, svobodo in napredek!« Dr. K. Levrič

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglašje plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamoje in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravištvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.
 „Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Karmič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Kriza v goriški soc. demokraciji.

V Gorici obstoji soc. demokr. društvo, katero ima namen, družiti v sebi delavce iz mesta ter iz okolice ali na te slednje vplivati merodajno, ako imajo svoje društvo. Obilo je obetalo to društvo, pričakovalo se je krepke organizacije, od katere bi delavstvo kaj imelo ter se počasi pospelo do važnega faktorja v mestnem življenju ter raztezalo v korist delavstva svojo moč tudi izven mesta. Mnogo se je obetalo, storilo pa se je bore malo ali nič. Že dlje časa smo opazovali, da društvo le nekam se vegetira, da je ugasnilo prvo navdušenje, ker se je pač že večkrat pokazalo, da društvo ni kos svoji nalogi. Delavci nimajo dejanski nič od društva, in vodstvo ni znalo nikdar poseči pri strajkih vmes tako, da bi bili skončevali z dobrim uspehom za delavce, tudi ne, če so priskočili na pomoč sodrugi-voditelji iz Trsta, marveč so se vračali delavci na delo razočarani, vselej pa je pač nekaj zrtev. Podgora in Miren podpirujeta to dovolj. V slučajih smo se kar naravnost tudili, kako se soc. demokracija igra z delavstvom. Nasenjuje jih v strajk, strajk nastane, spusti se par govorov, potem pride pomanjkanje, in odločnost gospodarjev zmaga, nò, ker je delavstvo preslabo, da bi si samo izvojevalo zmago in ker je intervencija iz Gorice in iz Trsta dosledno taka, da ne rodi uspehov. Je žalostno to, ali resnica je.

Soc. demokracija je pač že zapeljala marsikakega delavca na kriva pota, je vepila v delavstvo srd in jezo do dela in gospodarjev, obetala delavcu zlate čase — ali izpolnila ni še niti pičice svojih obljub. Proslava 1. majnika pa zbiranje v prostorih, kjer je spodaj gostina, to pač ne more biti vse soc. demokratično plodonosno delo! — Ali počasi stopa v vrste delavstva spoznanje, in to spoznanje provzroča, da so začeli delavci obračati hrbet soc. demokratičnemu društvu, s prva tisti, ki vedo, kaj se godi v društvu, za njimi pridejo pa še drugi, kadar pač spoznajo, kaj imajo od take soc. demokracije, kakršna je goriška.

K temu, da so dasejanji vspehi le negativni, so prišle še druge reči. Nič se ne

ve, kako je z denarnim stanjem društva. Nobeno leto se ne izkaže, kaj in kako se gospodarji z društvenim denarjem, in o manjka nju denarja se raznasajo prav te dni čudne vesti po mestu. Društva se je prijela gnjiloba in nastala je vsled nje naravnost kriza v soc. demokratičnih vrstah. Bivši predsednik Gorkič je odšel v Ameriko, „navdušeni“ predsednik Cej se je pred kratkim odpovedal, Ceković je zapustil Gorico ter se preselil v Trst, „Nuova Idea“ je prenehala, v nedeljo pa so Binkošti tako vplivale na soc. demokrate, da so se stekli na sestanku v društvu. Prišla je na pomoč policija ter naredila mir. Neki Susič je traktiral Cekovića z goljufom, ta mu je prisolil zaušnico, Tonet in Medecotti pa sta se kregala, da je bilo grdo, radi nekega pisma, ki je kompromitovalno za prvega, v neki poprejšnji seji. Zahtevalo se je tudi račun praznika 1. majnika, ker ne verjamejo, da bi bilo ostalo le 184 kronc pa nekaj vinarjev. Povod seji pa je bil prav zanimiv. „Nuova Idea“ je prijela nekega duhovnika radi nekega dogodka. Oni duhovnik je baje na to ponudil neko svoto denarja, ako kako poravnajo to reč ter potem molčijo. Nastali sta dve stranki; jedna je rekla, da se ugodi, druga da ne. Siednji so bili v večini, ali kljubu temu je prinesla „Nuova Idea“ neko izjavo in oni duhovnik je baje odšel 200 svitlih kronic!! Kako so se koučno pomenili, ne vemo, znano pa je to, da vlada radi društva velikansko razburjenje med delavstvom ter da je soc. demokracija ob ves ugled. Dan 1. majnika letos je bil prav pomemben. Delavcev iz mesta se je udeležilo obhoda jako malo, in prihiti so morali na pomoč delavci iz okolice, da ni bilo blamaže! Vendar je udeležba padla kar za 200, dasi je bila nedelja ter vse prosto. To je bil znak, ki nas je dovedel do tega, da smo začeli povpraševati po vzrokih takemu pojavu. In pokazalo se je, da je bila soc. demokracija v Gorici doslej za delavce le pogubonosna, ter da niso imeli od nje še nikakega haska, pač pa le školo in razočaranje...

Povemo prav odkritosrčno, da smo prijatelji delavstva, želimo istemu dobro, krepke, plodonosne organizacije, napisali pa smo

gorenje vrste v ta namen, da sprevidijo, da soc. demokracija ne kaže prave poti do zboljšanja delavskega stanja ter ne vede do tiste pozicije, po kateri hrepeni zavedno delavstvo. Obratamo se tu na slovenske zavedne delavce ter jim svetujemo, naj si osnujejo sami za se organizacijo ter stopijo v prijateljske odnose s strankami, ki so jim sorodne ali jih hočejo podpirati; kajti goriška organizacija ne vede nikamor na dobro pot. Vede le v jezo in srd do dela, vede v narodnostno mlahnost ter sili furlanščino v slovenska usta, pa za to je tu, da bi jo kdo izkorisčal! Taka „organizacija“ je skrajno škodljiva delavstvu, zato svarimo pred njo.

Ob enem pa pokazujemo s tem člankom soc. demokracijo na delu v pravem svitu vsem onim na deželi, ki radi poslušajo grmenje kakega soc. demokr. voditelja, kateremu je grmenje pač „kšeft“ in vsakdanji kruh in nič drugega. Grmijo in polnijo ušesa, vzbujati nezadovoljnost, je lahka reč, zabavljajo prek in prek, pomagati pa ne morejo nič, pomagati ne morejo niti samim sebi, zatogadel pa nastajajo v soc. demokraciji take reči, kakršne je pokazala goriška „organizacija“. Naj ozdravijo najprvo sami sebe, potem naj hodijo zdraviti drugam, pa ne s samim zabavljanjem in lažjo do narodno-napredne stranke.

Govorili smo odkritosrčno, in članek priporočamo delavcem v blagohotno razmišljanje — „vodstvu“ v Trstu pa ga prepustimo v običajno „razmesarjenje“.

DOPISI.

Iz Kojskega. — Zvedevši, da v časopisu „Gorica“ od dne 3. maja tek. leta št. 36. je nas kojsčarske občinarje nesramni in lažnjivi dopisun iz Kozane razžalil s tem, da je izjavil, da je bil sramotno napaden naš župan in tudi nekateri starašine tega županstva v času pohoda njih. eks. cesar. namestnika grofa Goessa, povemo to-le: Isti dan so sli nekateri kojsčarski občinarji z zastavo na čelu po glavni cesti županu naproti do Kaleb, da bi ga na časten način sprejeli. Ali žali Bog, — pričakovanje bilo je zaman. Župan pa je prišel po stranskih poteh s svojimi

zaupnimi „leibgardisti“ v Kojsko; kar pa je bilo za Kojsko velika nečast. Ali se spodobi, da hodi župan po stezah in ne po glavnih poteh v Kojsko.... in to zakaj? Mogote res, da si je vstvarjal v svoji glavi kakšen napad od strani naših poštenih občinarjev, ker je isti dan blagovolil prvokrat kot župan „osrečiti naše dično“ Kojsko s svojim prihodom. Mi pa kot zvesti in udani mu občinarji sli smo mu naproti z zastavo in smo hoteli njemu in njegovi „telesni straži“ skazati dostojno čast. Ali more to razumen in trezen clovek imenovati nesramen napad, kakor maže oni lažnjivi dopisunček iz Kozane v „Gorici“?!

Kar zadeva Andreja Bostjančiča iz Brestjega, starešino njegove stranke, da bi ga bili čakali pred cerkvijo nekateri iz naše občine in ga sramotili, je gola laž. Resnica pa je na tem, da je ostal omenjeni Bostjančič v cerkvi po svoji navadi, kakor vsako drugo nedeljo več časa po končani službi božji. Pred cerkvijo pa so bili nekateri otroci od osmih do desetih let in pridevali v svoji otročnosti „pobožnežu“ primek „papež“. To pa zaradi tega, ker se je „pobožnez“ izrazil proti nekaterim osebam, da kliče samega papeža na pomoč, da bi zadobila zmago pri obč. volitvah njih „sveta stranka“.

Smejati se moramo dopisniku iz Kozane, kateri blati na jako podel in nepošten način naše častivredne veleposestnike. On kvasi namreč, da bi bili oni pri pretečenih občinskih volitvah potrosili ne malenkostno svoto 1400 K za volilne namene, kaj ne — lepa svota? Radi bi pa tudi vedeli, ali je kaj resnice na tem!! Da je to gola laž, bodi to v dokaz, da smo mi pripravni dati dotičnemu koj 2000 K, ako bi nam mogel to dokazati, da je resnica. Vemo pa, zakaj ta lažnjivi dopisun to med nevedno ljudstvo širi. In sicer radi tega, ker se bližajo zopet nove občinske volitve, da bi ljudstvo s temi dopisi razdružil in da bi ono z našo pošeno (stranko) ne volilo. Straši tudi, kakor se sliši, da vse te stroške, katere mi potrosimo, bodo morali potem vbogi davkoplačevalci plačevati. Za prihodnje občinske volitve nadejamo se, da zmaga pošena in pravična stvar, in naše geslo je: Vse za poštenje in

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje.)

»Torej ga pustite vstopiti, madame, če smem prositi.«
 »O moj Bog, moj Bog,« pravi gospa Bonacieux, »ali vam prinaša morda kako slabo poročilo?«
 »Zelo se bojim!«
 »Pustim vas samo s tem tujcem, toda takoj po njegovem odhodu pridem zopet, če dovolite.«
 »O, gotovo, prosim vas.«
 Prednica in gospa Bonacieux zapustita sobo.
 Milady ostane sama, vpiraje oči proti vratom. Trenotek pozneje začuje na stopnicah žvenketanje ostrog, nato se približajo koraki, pot se odpro vrata, in prikaže se mož.
 Milady vsklikne veselja: ta mož je bil grof de Rochefort, desna roka Njegove Eminence.

ZXXII.

Dve vrsti vragov.

»Ah,« vsklikneta Rochefort in milady zajedno, »vi ste!«
 »Da, jaz sem.«
 »In od kod prihajate?« vpraša milady.
 »Iz La Rochellea, in vi?«
 »Iz Anglije.«

»Buckingham?«
 »Je mrtev ali pa nevarno ranjen; ko sem odšla, ne da bi mogla od njega kaj doseči, ga je pravkar napadel zavratno neki fanatik.«
 »Ah,« reče Rochefort smehljaje, »zelo srečen slučaj, ki bode izvrstno služil Njegovi Eminenci! Ali ste ga obvestila?«
 »Prišedši v Boulogne, sem mu pisala pismo. Toda kako prihajate vi semkaj?«
 »V svojih skrbeh me je poslal kardinal, naj vas grem iskat.«
 »Prišla sem šele včeraj.«
 »In kaj ste delala ta čas?«
 »Svojega časa nisem izgubila.«
 »O, o tem sem prepričan.«
 »Ali veste, koga sem našla tukaj?«
 »Ne.«
 »Uganite!«
 »Kako morete zahtevati kaj takega?«
 »Ono mlado žensko, ki jo je odvedla kraljica iz ječe.«
 »Ljubico tega abotnega d'Artagnana.«
 »Da, gospo Bonacieux, katere zavetišče je bilo kardinalu neznano.«
 »Glejte, glejte,« pravi Rochefort, »zopet nov slučaj, ki je jednak prvemu. Gospod kardinal je res srečen clovek.«
 »Predstavlajte si moje začudenje,« nadaljuje milady, »ko sem stala pred to žensko iz obličja v obličje.«
 »Ali vas pozna?«

»Ne.«
 »Torej vas smatra za tujo osebo?«
 Milady se nasmehne.
 »Jaz sem njena najboljša prijateljica.«
 »Pri moji duši,« pravi Rochefort, »samo vi, grofica, morete doživeti take čudeže.«
 »In bil je skrajni čas, chevalier,« pravi milady; »ali namreč veste, kaj se godi?«
 »Ne.«
 »Jutri ali pojutrišnjem pridejo po njo s pismenim poveljem kraljice.«
 »Res! In kdo?«
 D'Artagnan in njegovi prijatelji.«
 »Ti ljudje nas res pripravijo še do tega, da jih bodemo morali vreči v Bastiljo.«
 »Zakaj se to ni že zgodilo?«
 »Kaj hočete! Kardinal ima pač za te ljudi slabost, ki mi je nerazumljiva.«
 »Res?«
 »Da.«
 »Torej dobro; povejte mu, Rochefort, da so poslušali ti ljudje najin pogovor v krčmi pri »Rudečem golobu.« Povejte mu, ko je odšel on, da je prišel njen izmed njih k meni ter mi iztrgal s silo varnostni list, katerega mi je napisal on; povejte mu, da so obvestili lorda Winterja o mojem potovanju na Angleško, da so skoro zaprečili uspeh mojega pota prav tako kakor tedaj, ko sem šla na Angleško glede demantnih klinčkov; povejte mu, da se je izmed teh štirih ljudij bati samoj dveh, d'Artagnana in Athosa; povejte mu, da je tretji, Aramis, ljubček gospe de

pravico. Toda dopisi iz Kozane so vedno le na „pošteni podlagi“, kakor to dotični dopisunec trdi, mi pa imamo vse te dopise za neresnične. Konečno pa moramo izjaviti, da bi vendar enkrat končal slepiti in mamiti naše pošteno ljudstvo s svojimi praznimi laži-dopisi, in ako nima nič resničnega in poštenega za dopisovanje, svetovali bi mu, da bi porabil ta zlati čas v koristnejše namene.

Prihodnjic pa, ako mi bo čas dopustal, kaj več o županovih zaslugah in lastnih hvalah.

Kobiljaglava. — Naše starestinstvo je sprejelo pred časom predlog, da se mora plačati 40 K, ako hočejo na primer mladenci imeti ples. To se je tudi razglasilo po občini. Mladenci so hoteli plesati na dan 23. t. m., prinesli denar ter naredili vlogo s kolekom 1 gld. Ali glej! Župan je rekel, da ne sprejme. In ni hotel sprejeti na noben način, dasi je bilo tako določeno. — Kmalu smo izvedeli, zakaj ni hotel storiti v smislu veljavnega starasinstvenega sklepa. Šel je k vikariju, in ta ga je pregovoril. Ker se je tako „hrabro“ držal, ga je v nedeljo pohvalil v cerkvi. Kaj to je moško delo? Enega hvalliti, drugega zasramovati? Pa sploh se obnaša surovo, tako da smo ga že siti. Pravi, da ima neke duše pobožne, ali v resnici ne pozna ne sebe in niti „duš“ od hlač. Župana pa vprašamo: Ali je več starasinstveni sklep ali prazna beseda nunca-penzionista? O tem se bomo še videli. Za norca nas ne bodo imeli ne župan ne nunc!

Is Štjaka. — (Ustanovljenje bralnega društva in nasprotniki njega.) Lepa in posnemanja vredna je misel, katere so se lotili nekateri narodno-napredni možje, namreč da se ustanovi bralno društvo. Ta misel ni ostala brez vspeha, zanašamo se, da nam obrodí obilnega sadu, kajti pred kratkim časom so sklicali ustanovni shod za bralno društvo, v katero se je vpisalo takoj nad 35 udov. Namen društva je izobraževati ljudstvo v narodnem, političnem in gospodarskem pogledu. Ali čujte! Ko hitro je nunc-kurat (ki je prišel k nam iz Rihemberga se le pred nekaj časom) po svojih par petoliznikih izvohal, da namerujejo ustanoviti bralno društvo, je zapel z lece visoko pesem o bralnih društvih, da so peklerska itd., in kdor da se je vpisal, da naj se hitro zbrise, in nikdo naj se ne vpiše več!

O ti tema srednjeveška, kako si ti priljubljena gg. nuncem! Par klerikalcev se čuti menda užaljenih zaradi bralnega društva, med temi menda najbolj naš g. župan, ki je s par svojimi pristasi priden obiskovalec farovža.

S tistimi, ki rujejo proti društvu, se že s časom pomenimo — za danes le pozivljemo vse dobro misleče, naj se vpišejo v društvo. Da bo naše društvo dobro, kaže najbolj to, da se že sedaj zaganjajo vanj, ko se je komaj ustanovilo. Mi smo prijatelji pouka ter se hočemo izobraževati in čitati; kdor nič ne

čita, nič ne ve, in ostane vedno revež na duhu. G. nunc naj oznanja v cerkvi besedo božjo, ne pa opravljati in obrekovati naše društvo. To je grdo, in zato ni poklican k nam. — Da imamo mi prav, mu že se dokazemo. H koncu kličemo: Živelo naše društvo!

Is Dornberga. — Leto je okoli, odkar je „Soča“ skoro popolnoma močala o Dornbergu in o tukajšnjih razmerah. Sedaj pa se ne sme več molčati. Ne more se več reči: klerikalci hočejo prepri — niti liberalci ga hočejo, ker niti onih niti drugih se skoro ne pozna več pri nas, ampak vsi smo nekako sedaj bratje — sosede — prijatelji — občinarji. Ali nekdo pa hoče — on hoče prepri — on — naš kaplan! In tega ne mislim le jaz sam, ampak tega misljenja je sploh vse v Dornbergu, zlasti radi dopisov v „Prismojencu“.

Sledimo jim nekoliko!

V začetku, ko ni bilo kaj prijati pod pero, začelo se je pisati „Dornberške novice“ ala Miha Drejkov je umrl — ta je umrl — oni se je zasmijal itd. itd., da celo po 13 takih novic in podobnih je došlo v svet.

Kasneje se je začelo, posebno po oni nesreči na Dornberški postaji, grozno žigosati vrlega in castivrednega g. Marinka, postajevodjo v Dornbergu. Ogorčenje mora prijati človeka, ko čita omenjene dopise in g. Marinka. Vse — že vse — mu očita dopisun: o službi — o postavi, o obleki, o družini, o tem in onem, da je groza. Jezi pa največ dopisuna to, da ne dobi odgovora na svoje gorostasne babje čenče.

„Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“ — pravi božja zapoved. Spolnjuje jo vsak, kdor ima srce na svojem mestu. Naš „veleum“ v kaplaniji pa ne pozna te Božje zapovedi, dasi pridiguje o njej. V žlici vode bi vtopil vsakega, kateri ni vpisan v umrlo izobraževalno društvo, kdor slepo ne sledi njegovim poveljem. To je grozno v Dornbergu s tem duhovnom. Sramota, da ordinarijat sploh dopušta: kaj takega še sedaj!

Sledimo mu dalje:

1. Da se razumemo, je moto prvega oddelka tega dopisa. Glavna vsebina je: Jaz ne pišem dopisov. A tako! No! Izgovor je vsak dober, če tudi je leskov. Pa to vam tudi verjamejo vsi, signore! Če bi pa pisal: tega nisva pisala, potem — no potem bi vam ne mogli verjeti, ker če je vaša vest tako kosmata že, da ne poznate resnice in laži, ne mislite, da je tudi moja taka in vseh „vaših ovčic“, ker one to dobro razumejo in razločujejo. Kdo da piše dopise, je bilo znano po Dornbergu se predno ste vi slutil, da se misli kaj o tem. Prisegel bi morda ne bil vsaki, jaz tudi ne takrat, ali poslušajte! Se prefeklo ni tri tedne, kar je eden najzagriženejših klerikalcev, kateri vas pa ne more videti, prišel nekam v Dornbergu in se jezil na liberalce, češ, čemu ste taki norci, da ne odgovorite dopisniku! „Kdo pa je? Mi ne

vemo?“ „Vse pišeta — kaplan in... drugega ne hom imenoval, ker me je sram“.

No! slisite-li sedaj — gospodine!

Vi torej ne pišete! Pa eden Vaših najboljših Vas ovaja, mi pa že tako vemo to! Slisite! Povejte mi, je-li kateri v Dornbergu, bodisi že klerikalec ali liberalce, da bi se toliko zanimal za posamezne osebe, njih značaje, njih osebnosti, njih družinske in druge razmere? Samo enega mi povejte!

Da pa lažje poizveste vse to, imate tri ali štiri ogleduhe, kateri so — seveda — jobro plačani, da hodijo ob nedeljah, praznikih in še celo v delavnih dneh po vasi in v krčme poizvedovat razne novice. Ljudje jih natančno poznajo. Studijo se vsem ti ogleduhi, kateri so že tako daleč padli, da nimajo več lastne samozavesti, ker so jo prodali vam.

G. kaplan! Čemu vse to, če ne radi dopisov?! Vi pa vendar ne pišete! Lepo se sicer slisi, prav bi bilo za vas — ali vse govori in kaže proti vam. To je torej laž — prva! (Dalje pride.)

Is Podbrda. — Je pač tako sedaj pri nas, da sili nam v ospredje povsodi naš dobrorejenci fajmoster. Pred kratkim se je izrazil proti nekemu tukajšnjemu naprednjaku, da ne vživa nikakega spoštovanja več pri ljudstvu in da mu bodo treba le nazaj v Trento. Mi mislimo tudi, da bi bilo najbolje, če gre v Trento kostrune past, ker za današnje Podbrdo on ni več. Tukaj potrebujemo župnika, kakoršen je bil blagi Carli. Mi potrebujemo izobraženega župnika, ki bo imel manire, kakoršne so običajne med omikanimi ljudmi. Valentin Kragelj bi morda s svojimi manirami bil na svojem mestu za župnika kje drugodi, v Trenti, ali za Podbrdo pa ni in ni. Dokazal nam je to zopet na binkoštno praznike. Binkoštno nedeljo je vpil nad nekaterimi dekleti, ko so šla mimo župnišča: Pfu! sv.. je! Pfu! sv.. je! Ljube se povpra sujejo, če je ta človek še sploh normalen. Prav bi bilo, da ga prepusti ordinarijat kakemu psihijatru, da preišče njegovo duševno stanje.

Onim na tako netučen način žaljenim pa svetujemo, naj vložijo proti popu tožbo radi žaljenja časti, da drugič pusti naša poštena dekleta pri miru.

Mogoče povemo v kratkem, kje naj župnik Valentin Kragelj, vulgo Tinče Trentar, isče — sv.. je!

Konečno povemo se, da ta človek je povabljen tudi med goste pri otvoritvi predora. To bo paradiral tam!

Posebni vlak v Ljubljano.

Gotovo ni nobenega zavednega Slovence, ki bi si ne želel videti vsaj enkrat v življenju slovensko metropolo, naše kulturno središče, ognjišče prave narodne prosvete —

belo Ljubljano. In kdo bi ne želel videti stolico Slovenije o priliki

II. slovenskega vsesokolskega izleta

na dneve 16., 17. in 18. julija, ko si nadene slavnostno lice, ko se zbere na vabilo „Ljubljanskega Sokola“ povodom slavnostnega praznovanja 40-letnice tisoče Sokolov in Slovanov k narodnemu prazniku, kakoršnega Slovenija še ni videla.

Da se omogoče tudi primorskim Slovincem prisostvovati svečanim trenotkom, pri katerih bo srce prekipevalo ponosa, radosti in navdušenja, je sklenil „Goriski Sokol“ prirediti posebni vlak.

Vlak bo odhajal iz Gorice v soboto 16. julija ob 1 uri 15 min. popoldne in pride v Ljubljano ob 6. uri, na kar bo sijajen sprejem in vhod v mesto: zvečer bo koncert sloveče „Glasbene matice“. V ponedeljek 18. obisk svetovnoznane postojnske jame. Prihod nazaj v Gorico ob 8. zvečer.

Voznina tja in nazaj II. raz. K 10.30 st., III. raz. K 6.70 st.

Kdor bi se hotel pridružiti med potom do Nabežine ali v Nabežini, mora plačati voznino od Gorice in nazaj, kar je pa še vedno ceneje, kakor vsak drugi vlak, je ugoden vozni čas in pridemo Primorci skupno v Ljubljano k sprejemu gostov.

Ker zahteva železnično vodstvo najmanj 300 udeležnikov in za te 2000 kron kavicije in ker treba preskrbeti za vse vdeležnike prenočišča, se bode oziralo le na prijave s 5 kronami varščine.

Prijave sprejema br. načelnik Jos. Zadel: prijavit se je zadnji čas do 12. junija. Slavna društva, ki se udeležijo izleta korporativno ali v deputacijah, naj blagovole prijavijo svoje člane skupno.

Kdor ima sorodnike ali znance v Ljubljani, naj si preskrbi prenočišče sam in pri prijavi to naznani, da se prireditelju vlaka zmanjša delo.

Domače in razne novice.

Skušnja za poučevanje klavirja. — Gospodična Petrina Lavrenčič iz Trsta je napravila pred c. kr. izpraševalno komisijo za pouk v glasbi na srednjih solah in učiteljskih na Dunaju izpit z izvrstnim uspehom ter je bila spoznana vsposobljeno za poučevanje na klavirju na ženskih učiteljskih.

Višji ravnatelj kaznilnice v Kopru je imenovan ravnatelj kaznilnice v Gradšču ob Soči g. Fran Schegula.

Koncert vojaške godbe bode danes in vsako naslednjo soboto tekem celega popletja na vrtu hotela Südbahn. Začetek ob 8½ zvečer. Vstopnina 40 vin. Vrt je krasno razsvetljen z električno lučjo. Toči se izborno pivo po navadnih cenah.

Chevreuse: tega mora pustiti živeti, njegova skrivnost je znana, in more nam še koristiti; kar se tiče četrtega, ki se zove Porthos, je tepec in domišljavec, za kate-rega se mu je treba malo brigati.

»Toda ti štirje možje morajo biti zdaj pri obleganju La Rochellea.«

»Mislila sem kakor vi, toda pismo, katero je pisala gospej Bonacieux connétable in katera mi je v svoji neprevidnosti pokazala, mi daje povod misliti, da so so odpravili ti štirje možje na pot, da jo odvedo od tod.«

»Vraga! Kaj storiti?«

»Kaj vam je naročil kardinal glede mene?«

»Da sprejemem od vas vaše pismo ali ustmeno poročilo ter se vrnem s pošto. Kakorhitro izve, kaj ste izvršila, vam da poročilo, kaj imate storiti.«

»Torej imam čakati tukaj?«

»Tukaj ali v okolici.«

»Ali me ne morete vzeti s seboj?«

»Ne, povelje je strogo. V bližini tabora bi vas mogli spoznati; in kakor pač uvidite sama, bi razkrinkala vaša prisotnost Njegovo Eminenco.«

»Torej počakam tukaj ali v okolici.«

»Povejte mi samo še, kje hočete čakati kardinalovih poročil, da morem vedno vedeti, kje vas dobim.«

»Tukaj mi skoro gotovo ne bode mogoče ostati.«

»Zakaj?«

»Vi pozabljate, da morejo dospeti vsak hip moji sovražniki.«

»To je res; ali pa ne uide ta mala žena Njegovi Eminenci?«

»Bah, pravi milady s smehljajem, ki je bil lasten samo njej, vi pozabljate, da sem njena najboljša prijateljica.«

»To je res! Njegovo Eminenco morem torej gledati te ženske zagotoviti...«

»Da je lahko brez skrbij.«

»Ali je to vse?«

»Vedel bode, kaj ima to pomeniti.«

»Ugane. A zdaj premisliva, kaj imam storiti jaz.«

»Odpotovati v tem hipu. Zdjaj se mi, da so poročila, ki ste jih dobili, že vredna, da hitite.«

»Ko sem prišel v Lilliers, so se strla moja kola.«

»Krasno!«

»Kako, krasno?«

»Da, jaz trebam vaših kol, jaz.«

»In kako naj potujem?«

»Na konju.«

»To je lahko reči, a pot znaša steinosemdeset milj.«

»In kaj je potem?«

»Prav, prejezdimo jo. In potem?«

»Ko pridite v Lilliers, mi pošljite svoja kola ter zapovejte svojemu slugi, da mi ima biti v vsem na razpolago.«

»Prav.«

»Vi imate s seboj od kardinala pač tudi kak potni list?«

»Imam polnomočje.«

»Pokažite jo prednici in recite, da pridejo danes ali jutri po me in da moram slediti osebi, ki se predstavi v vašem imenu.«

»Prav.«

»Če govorite o meni s prednico, pač ne pozabite, izraziti se o meni s prezirljivim izrazom.«

»Iz katerega vzroka.«

»Jaz sem kardinalova žrtev. Ta uboga, mala gospa Bonacieux mi mora zaupati.«

»Prav. Ali mi hočete dati zdaj poročilo o vsem, kar se je zgodilo?«

»Povedala sem vam že vse dogodke, vaš spomin je dober, list papirja morete izgubiti.«

»Prav imate; samo vedeti moram, kje vas morem najti, da mi ne bode treba zastoj tekati po okolici.«

»To je res; čakajte.«

»Ali želite zemljevid?«

»O, to okolico poznam izvrstno.«

»Vi? Kdaj ste bila tukaj?«

»Jaz sem tukaj vzrastla.«

»Res?«

»Kakor vidite, je na tem, da je človek nekje vzrastel, vedno nekaj dobrega.«

»Kje me torej počakate?«

»Čakajte, da nekoliko premislim; dobro, že vem, v Armentièresu.«

»Kaj je to, Armentières?«

»Mestece ob reki Lys; treba mi je iti samo čez reko, pa sem v inozemstvu.«

»Krasno! Toda samo ob sobi se razume, da pojedete čez reko samo v slučaju nevarnosti.«

»Čisto naravno.«

»In kako izvem v tem slučaju, kje ste?«

»Ali potrebujete svojega slugo?«

»Ne.«

»Ali je zanesljiv človek?«

»Zvest in zanesljiv.«

»Dajte ga meni; nihče ga ne pozna; pustim ga v imenovanem kraju, in on vas pripelje tja, kjer bodem jaz.«

»In vi me torej hočete pričakovati v Armentièresu?«

»V Armentièresu.«

Lani so ti koncerti vselej prav dobro vspeli in so povzdignili naš ugled v goriskem mestu. Uverjeni smo, da rojaki razumejo veliko važnost te postojanke. Zato: kdor more — ob sobotah k temu koncertu!!

Velika slavnost na Vipavskem. — Veliki slavnosti, katero priredi bralno in pevsko društvo v Brjah dne 5. junija t. l., bo vspeled približno ta-le:

1. Sprejemanje; 2. začetek veselice ob 3^{1/2} pop. s predsednikovim pozdravom; 3. netje združenih domačih pevskih društev; 4. slavnostni govor; 5. petje dobrih-križkega mešanega zbor; 6. razvitje zastave s primernim nagovorom po društvenem predsedniku in posestrimija; 7. pesem „Glasbenega in pevskega društva“ iz Gorice ozir. domačih združenih pevskih društev; 8. zaključni govor; 9. ples in prosta zabava.

Ples se bo vršil v dvorani, prvi del veselice ob ugodnem vremenu pa na prostem. Veselica se bo vršila pri vsakem vremenu.

Naprosili smo slavno železniško vodstvo v Ajdovščini za posebni vlak, ki bo vozil ob 10. po noči iz Ajdovščine, a vračal se bo ob polnoči iz Gorice.

Nadejati se je obilne udeležbe zlasti sesterskih društev z dežele, katera so si ozir. si bodo omisljala zastave, te znake in znamenja svojega pomembnega in čilnega življenja.

Kraj veselice — Kasovlje — je zelo primeren, dvorana je prav velikanska; do postaje se rabi le kakih 8—10 minut.

Na veselo svidanje!

Predpoldanski koncert. — Tudi jutri, v nedeljo, predpoldne bo na vrtu hotela „pri zlatem jellenu“ koncert od 10^{1/2} do 12^{1/2}. Svirala bo vojaška godba. — To so prav prijetni sestanki meščanskega občinstva in gostov iz okolice, ki prihajajo ob nedeljah v mesto. — Naše rojake še posebe opozarjamo, da je to edini koncert te vrste v Gorici.

Slavnost povodom prevrtanja bohinjkega predora dne 31. t. m. obeta biti prav impozantna. Ob 6. uri zjutraj razdelijo spominske svetinje med delavce v Podbrdu in v Boh. Bistrici. Ob 7^{1/2} maši pred portalom predora v Podbrdu in v Bohinjski Bistrici. Po maši voznja v predor od obeh strani. Razstrelitev zadnje mine in potem skupna voznja vseh gostov v Podbrdo, kjer bo ogled del izven predora v Podbrdu. Med tem se bodo nudila gostom pred portalom mrzla jedila in plzensko pivo. Stregle bodo gospodične v narodnih nošah. Ob 12. uri voznja v Boh. Bistrico, kjer bo ob 1. uri obed v veliki dvorani gospodarstvenega poslopja g. Ceconija. Zvečer poseben vlak, ki odpelje goste s Primorskega v Podbrdo. Gostje iz naše dežele dobijo 30. t. m. v Podbrdu prenočišče in preskrbo od strani podjetništva Ceconijevega. Za vsakega gosta bo na razpolago suknja in klobuk gledé na ogledovanje po tunelu.

Narodni kolek. — Mi Slovenci smo v jako neprijetnem položaju, da moramo skrbeti sami za svoje najvitalnejše potrebe! Velike so žrtve, katere mora doprinašati vsak slovenski zavednik v narodne svrhe, toda iste se izkazujejo vedno za mnogo prepičle v razmerju k potrebam. Treba je torej, da prispeva vsak Slovenec po svojih močeh za ustanovo, ki imajo namen braniti obmejne Slovence proti potujčevanju. Eno izmed sredstev, s katerimi lahko položi tudi najrevnejši težak svoj obol domovini na oltar, je narodni kolek. Tuptam se je tudi v kakem slovenskem listu čitalo o tej narodni instituciji, ki procvita na Češkem, toda taki časnikarski glasovi so ostali le časnikarska notica.

Akad. fer. društvo „Adrija“ se je s svojega prvega začetka bavilo z vprašanjem, kako uvesti vsaj na Goriskem tak narodni kolek, in danes, v drugem letu svojega obstanka, more isto zabeležiti uspeh — narodni kolek je že izgotovljen. Sliko za ta kolek nam je odposlalo umetniško društvo „Vesna“ na Dunaju, izvršila ga je pa „Unie“ v Pragi. Narodni kolek ima obliko poštno znamke, radi tega se morekolekovati z njim vsaka listina, kakor privatna in trgovska pisma, fakture, vstopnice k veseliam, razstavam, društvene legitimacije itd. Zraven gibkosti, katero priporoča ta narodni davek, je cena 2 vinarjev tako majhna, da se te nove narodne žrtve ne sme in ne more vstrašiti niti najubožnejši delavec, ki se zaveda, da se tudi z malimi žrtvami doseže lahko veliko. Narodni kolek mora postati radi omenjene gibkosti in male cene najprikladnejše sredstvo, da posredstvom istega žrtvuje vsakdo nekaj v narodne namene.

Akad. fer. društvo „Adrija“ je stopilo v namen razprodajanja narodnega koleka v zvezo s „Šolskim domom“ v Gorici, ki ima namen pospeševati vzgojo in pouk med Slovenci na Goriskem; odslej bode pa vodilo nekaj članov društva „Adrija“ razpečevanje narodnega koleka v prid slovenskemu šolstvu na Goriskem. Vsa tozadevna naročila naj se pošiljajo na naslov: cand. iur. Cigoj Anton, Gorica, ulica Formica 12. Sploh pa razprede omenjeni akademični odbor agitacijo po celi deželi, da se narodni kolek čim bolj razširi. Več se objavi po domačih listih. Obratamo se torej na razumnstvo v mestu in na deželi s prošnjo, da nas podpira v našem stremljenju. Komur je torej ležeče na tem, da se zgradi iz kamenčkov palača, naj širi novo idejo na Goriskem ter prepričuje narod, da se dajo zgraditi tudi iz krajcarjev veličastne stavbe.

Nadvojvoda Ralner pride v Gorico dne 2. junija t. l. na čelu poučnega tečaja za štabne oficirje.

Za veliko slavnost „Goriskega Sokola“, ki se ima vršiti meseca junija, je zavladovalo vsled ravnokar razposlanih vabil

in oglasov po vsem Primorskem med društvu in člani samimi veliko zanimanje. Treba pa je tudi mnogostevilne udeležbe, da se doseže imponujoč vspeh. Posebne reklame delati nimamo namena, kakor tudi ne opisovati posameznih zanimivosti, pač pa potruditi se, da bodo udeležniki presenečeni, da najde vsak, kar mu srce poželi in da se bode vsak z veseljem spominjal tega dne.

Na dan 12. junija vsi v solnično Gorico! Na svidanje!

Zborovanje „Zaveze“ v Postojni. — Letos se je vršilo v Binkostnih praznikih zborovanje Zaveze avstr. jugoslovanskih učit. društev v Postojni ob obili udeležbi. Delegatov je zborovalo kakih 200. Po pozdravu predsednika Jelenca je poročal tajnik Česnik. Iz obširnega, izorno sestavljenega poročila je posneti, da je v „Zavezi“ zbranih 33 društev, ki imajo 1617 pravih, 53 podpornih in 54 častnih, to je skupaj 1724 članov, kar je za slovenske razmere naravnost imponujoče število. Ta društva so imela 137 zborovanj s 138 predavanji večinoma pedagoške vsebine. Poročilo omenja med drugim, da je učitelstvo tudi iz Brežic poslalo cesarju udanostno izjavo, ne da bi bila to pot došla iz kabinetne pisarne zahvala, kakor je sicer običajno. Na razstavi „Otroški svet“ v Petrogradu je „Zaveza“ razstavila po 1 izvod zadnjega letnika „Zvončka“ in „Popotnika“ in prejela od razstavne komisije za izložene predmete častno priznanje. Tajnik je končal svoje poročilo tako-le: Poleg drugih mnogih učiteljskih društev imamo se „Vdovsko učiteljsko društvo“, „Samopomoč“, „Cesarja Franc Jožefa in cesarice Elizabete ustanovi“, „Učiteljski konvikt“, „Učiteljsko hranilnico in posojilnico“, „Slovenski šolski muzej“, rezervni fond, knjižnico za mladino in tri svoje liste. A pri vsem tem lepem napredku je najcastneje to, da smo si to organizacijo ustvarili sami. In tako bomo delovali tudi v hodoče vstrajno in zanašajoč se v prvi vrsti na lastno svojo moč in na našem praporu, ki naj nikdar ne klone, naj se vsikdar ponosno blesti geslo: Svobodna šola, svobodno učitelstvo! (Viharno, dolgotrajno ploskanje in pritrjevanje.) Iz blagajnikovega poročila je posneti, da stojita lista „Učit. Tovaris“ in „Popotnik“ sicer dobro, vendar imata zaostanke na naročnini. Ko bi teh ne bilo, bi bilo stanje najugodnejše. „Učit. Tov.“ se spremeni z novim letom v tednik. „Zvonček“ krasno napreduje in, kar je največ vredno, temelji tudi na krepki gmotni podlagi. Tiska se sedaj v 1330 izvodih, ki se večinoma vsi razprodajo. Računski sklep izkazuje za lansko leto 655 K 94 v prebitka, ker znači neobčiten napredek, ako se upošteva, da je bilo lani prebitka samo 309 K 23 v. „Zvonček“ je torej napredoval v gmotnem oziru več nego za 100 odstotkov. „Zveza“ je dobila v preteklem letu 411 K 60 v članarine in je imela v celem 3639 K 41 v čistega dobička. Vsa poročila posameznih referentov so se odobruje vzela na znanje. Na

predlog g. Šege se je za glavno zborovanje določil ta-le spored: 1. „Naša učiteljska društva z ozirom na moderno šolstvo in vladajočo politično konstelacijo“, poročevalec g. Arm. Gradisnik, nadučitelj v Celju; 2. „Nekoliko črtic iz 1. mednar. kongresa za šolsko higijeno v Norimberku“, poročevalec g. Fr. Kocbek; 3. Predlog g. ravnatelja Lapajmeta o spremembi šolskega in učnega reda; 4. Razni predlogi in nasveti. Na predlog gosp. Anžlovarja se je sklenilo, da se skliče prihodnja skupščina v drugi polovici meseca avgusta l. 1905. na Primorskem. Kraj določi „Zavezino“ vodstvo. V odbor so se per acclamationem volili vsi stari odborniki.

Postojna je sprejela učiteljske goste prav prijazno ter jim priredila prijetno bivanje, tako da ostane ta narodno-napredni trg udeležnikom v najlepšem spominu.

Goriško dež. učit. društvo sta zastopala na zborovanju učitelja Kutin in Franzot.

O škandalih v goriski soc. demokraciji je prinesel trzaski „Il Sole“ dopis iz Gorice, ki kaže v markantnih potezah, v kako brezvestnih rokah se je nahajalo soc. demokratsko društvo. Dne 18. t. m. je prišla iz Trsta v Gorico komisija, ki je pregledovala knjige in prazne blagajne od 10. ure zjutraj do 3. po polnoči. V prostorih društva je bil krik in vik ter pretenje in dviganje stolic, s ceste pa so vpili nekateri soc. demokratje: Ven s tatovi iz društva! — „Nuova Idea“ je bila ustanovljena kot delavsko glasilo. Sprva je bila dober list, je bilo dosti naročnikov, kasneje pa je iskala le skandale ter se ravnala po načelu: Ali denar ali škandali. O 200 svetlih kroninah, katere je plačal neki mestni duhovnik, govorimo v uvodnem članku. V zvezo s temi rečmi spravljajo Al. Ceja, bivšega predsednika. Ta Cej je špediter v Gorici v družbi s T. O njem pravijo, da plačuje delavkam v svojih magazinih za 15 urno delo po 70 vinarjev! — Glejte jih! Kako rohnijo ti soc. dem. „voditelji“ na shodih, kako je delavec stiskan itd. ter tako hujskajo proti drugim gospodarjem, ki pošteno plačujejo svoje delavce — oni pa res stiskajo ter trpinčijo delavce. V teoriji strašno visoki, v praksi nižji pod onimi, proti katerim hujskajo delavce. Lepa kompanija to voditeljstvo soc. demokracije. — Gorkič, ki je bil odgovorni urednik lista „Nuova Idea“, jo je popihal v Ameriko, češ da ne pojde v zapor radi drugih, kajti proti „Nuovi Idei“ je podanih več tiskovnih tožeb, katere imajo priti na vrsto v bližnjem porotnem zasedanju; pustil je v Gorici družino. Ceković je šel v Trst ter pustil v Gorici gotovo delo. Žalostna slika propada! — Denarja pa zaman iščejo, ni ga pa ga ni. Kam je šel? Kje so razni računi? — Denarja ni, odgovora ni. Delavstvo kliče, „vodstvo“ molči...

Volilno gibanje v Gorici. — Za tretji razred ni bilo nikakega gibanja, postavili so „liberalci“ svoje kandidate, in izvolili so bili! Za drugi razred pa so malce vz-

»Zapišite mi to ime na list papirja, da ga ne pozabim; ali ni res, da ime mesta ne more ničesar izdati?

»Kdo ve? Vendar to nič ne dé,« pravi milady in zapiše ime na listič papirja, »s tem pridem v nevarnost samo jaz.«

»Prav!« pravi Rochefort, vzame iz miladynih rok listič ter ga utekne za podlogo svojega klobuka; »sicer pa bodite brez skrbi: če t. papir izgubim, napravim kakor otroci, to se pravi ponavljal bodem to ime tekem celega pota. Ali je to zdaj vse?

»Mislim.«

»Prepričajva se: Buckingham mrtev ali težko ranjen; vaš pogovor s kardinalom poslušali štirje mušketirji; lord Winter obveščen o vašem prihodu v Portsmouth; d'Artagnan in Athos v Bastiljo; Aramis ljubček gospe de Chevreuse; Porthos tepec; gospa Bonacieux zopet najdena; poslati vam kola kakor hitro mogoče; dati vam na razpolago svojega slugo; govoriti o vas kot o kardinalovi žrtvi, da ne prične prednica kaj sumiti; Armentières na bregu reke Lys. Ali je tako?»

»Res, moj ljubi chevalier, vi imate občudovanja vreden spomin. Vendar, spominjam se še nečesa...«

»Česa?»

»Videla sem zelo lep gozd, ki se dotika samostanskega vrta; recite, naj se mi dovoli, da se hodim izprehajati v ta gozd. Kdo ve? Morda se bodem morala skrivaj izmuzniti iz samostana.«

»Vi mislite na vse.«

»In vi pozabljate jedno...«

»Kaj.«

»Vprašati me, če rabim denarja.«

»To je res, koliko hočete?»

»Vse, kolikor imate pri sebi zlata.«

»Imam še kakih petsto pistol.«

»Jaz prav toliko: s tisoč pristolami je človek varen v vsakem slučaju. Izpraznite svoje žep.«

»Tu imate.«

»Prav; in kdaj odpotujete?»

»Tekom jedne ure; treba mi je le toliko časa, da se najem in si dam med tem pripeljati s pošte konja.«

»Izvrstno. Z Bogom, chevalier!«

»Z Bogom, grofica!«

»Priporočite me kardinalu!«

»Priporočite me Satanu.«

Milady in Rochefort sta se nasmehnila drug drugemu ter se ločila.

Uro pozneje je odjezdil Rochefort v brzem diru.

Pet ur pozneje je dospel v Arras. Našim čitateljem je že znano, kako ga je spoznal d'Artagnan, in kako je to spoznanje napolnilo štiri mušketirje s strahom ter pospešilo hitrost njihovega potovanja.

XXXIII.

Smrt gospe Bonacieux.

Komaj je odšel Rochefort, je že vstopila gospa Bonacieux. Našla je milady s smejočim se obrazom.

»Torej,« pravi mlada žena, »česar ste se bala, to se je zgodilo? Drevi ali jutri pošlje kardinal po vas?»

»Kdo vam je povedal, dete moje?« vpraša milady.

»Slišala sem iz ust sela samega.«

»Sedite semkaj k meni,« pravi milady.

»Tukaj sem.«

»Čakajte, da se prepričam, če naju nihče ne čuje.«

»Zakaj vsa ta previdnost?»

»Tako izveste.«

Milady vstane ter gre k vratom, jih odpre, se ozre po hodniku ter sede poleg gospe Bonacieux.

»Torej,« pravi, »ali je dobro igral svojo ulogo?«

»Kdo?«

»Mož, ki se je predstavil prednici kot poslanec kardinala.«

»Ali je igral on samo ulogo?«

»Da, dete moje.«

»Ta mož torej ni...«

»Ta mož,« pravi milady, »je moj brat.«

»Vaš brat!« vsklikne gospa Bonacieux.

»Prav. Samo vam je znana ta skrivnost, dete moje; če jo komu zaupate, sem izgubljena jaz in morda tudi vi.«

»O moj Bog!«

»Čujte, kaj se je zgodilo. Moj brat, ki mi je prišel na pomoč, da me odvede od tod, če treba, tudi s silo, je srečal kardinalovega poslanca, ki je imel priti po me; sledil mu je. Med potom je napadel na samotnem in odljudnem kraju poslanca z mečem v roki ter zahteval od njega papirje, ki jih je imel s seboj. Sel se je hotel braniti; moj brat ga je vsmrtil.«

»O!« se zgrozi gospa Bonacieux.

»To je bilo jedino sredstvo, tega ne pozabite. Moj brat je torej sklenil, da se mesto sile posluži zvišaje: prilastil si je papirje, se izdal za kardinalovega poslanca, in v jedni ali dveh urah mora priti mož, ki me odpelje v imenu Njegove Eminence.«

»Razumem; ta voz vam pošlje vaš brat.«

»Tako je; toda to še ni vse: pismo, katero ste prejeli in v katerem menite, da je napisano od gospe de Chevreuse...«

»No?«

»Je ponarejeno.«

»Kaj pravite?«

budili iz mrtvila. Bil je volilni shod, na katerem so postavili „liberalci“ svoje kandidate, ali lep del zborovalcev ni bil zadovoljen z njimi, zategadelj so se „nezadovoljnejši“ odstranili ter postavili drugodi svoje kandidate. Tako je bilo vstreženo obema strankama. Ker se je že nekaj mesalo, so mislili klerikalci, da morajo tudi oni na dan. In postavili so kandidate, in sicer tako, da so odsejpnili enega „liberalcem“, dva pa onim drugim, ki hočejo biti menda „partiti populari“, pa je bila lista. Kaj načela, da se le malo pomeša vmes, kadar se dva prepirata, to je „katoliško delo“. Tako smo imeli v Gorici kar nakrat tri stranke, kandidator pa le 6. Evo jih! „Partiti populari“: Lodovico Illischer, Carlo Pich, Corrado Rubbia; „liberalci“: D. r. Vittorio Cesciutti, Francesco Ciani, Giuseppe Paternolli; klerikalci ali „independenti“ (da se lepše slisi!) pa: Francesco Ciani, Carlo Pich, Corrado Rubbia. — Za poč!

Občinsko volitvo v Gorici. — V sredo je volil tretji razred. Od 752 volilcev je prislo volit 89. Dobili so kandidatje „liberalne“ stranke: A. Orzan 89, C. Seppenhofer 88, dr. A. Venier 88 glasov. Vteraj je volil drugi razred. Izvoljeni so kandidatje „liberalne“ stranke: Fr. Ciani 204, dr. Cesciutti 164, G. Paternolli 161 glasov. Volilcev je 773, volilo jih je 269. — Tako mala udeležba, pa se z izvoščiki so lovili volilce, v obeh razredih, in v drugem so bile kar tri stranke! To govori dovolj. Volilci se vedno bolj odtegujejo volitvam, kakor da nočejo biti sokrivni strašnega gospodarstva mestnega starastva!

Tatovi časti. — Ni ga bolj nevarnega cloveka časti svojega bližnjega nego je politikujoč pop. Posvečena roka je pisarila pred časom po „Prim. listu“ ter kradla čast g. Andr. Munihu Podbrdom. To se je godilo v glavnem radi jeze, ker v Baski dolini so bili dobili klerikalci pri občinskih volitvah veliko blamažo. Seveda radi tega niso mirovali in posvečena roka je začela krasti čast g. Andreju Munihu, ki je bil nekaj let občinski tajnik v Marezigah v Istri. Sedaj pa se je oglasilo županstvo te občine ter postavilo na laž posvečenega tatu časti svojega bližnjega. „Prim. List“ je moral prinesti izjavo, da je neopravičeno napadal poštenjaka in mu kradel čast. Glasi se tako-le:

1. Gospod Andrej Munih je svojo službo sam odpovedal ter svoje odpovedi ni umaknil niti potem, ko ga je občinsko stareinstvo enoglasno naprosilo, naj se ostane na svojem mestu.

2. Omenjenemu gospodu ni mogoče očitati gledé njegovega stiroletnega službovanja kot tajnika pri tukajšnji občini ni najmanjnjega dejanja, ki ne bi bilo v skladu z interesi občine. Skazal pa se je vedno poštenega in vestnega obč. uradnika, kateremu je

bila največja naloga in veselje skrbeti za interese občine in občanarjev.

Županstvo občine Marezige,
dne 15. maja 1904.

Župan:
Kocjančič.

„Prim. list“ se hinavsko zvija ter pravi, da noče nobenemu delati krivice! O to pa to, on, ki živi od krivice, noče delati krivice! Predrzen lažnjivi jezuit! Nikdo ni več varen pred žegnanimi hijenami. Sedaj obirajo tega, sedaj onega, in sicer na najnesramniše načine. Pribiti moramo pri tej priliki le to, da je reagiranje na vse napade vedno preveč obzirno. Tatovi časti zaslužijo eksemplarične kazni, in do teh mora proti. Zob za zob, nobenega pardona črni suknji, kadar tici v njej tat časti in navaden ničvrednež!

Vipavska železnica. — Promet na tej železnici je vedno velik, reči se sme nepričakovano velik. Ali kljub temu čujemo večne pritožbe, sedaj na to sedaj na ono stran, da se nikakor ne vstreza občinstvu, tudi, kadar bi se lahko. Te dni en večer so morali ljudje v vagone za blago v Ajdovščini, dasi je bilo na razpolago še nekaj vozov za osebe, ali jih niso hoteli priklopiti vlaku na nikak način. Ravnateljstvo v Trstu se malo meni za to železnico, dasi daje najlepše dohodke! Bo treba potrkati še kje drugje, da bo končno Vipavska železnica tako v redu, kakor bi morala biti. — Če bi tekla po Furlaniji s takim prometom, kako bi bilo vse lepo!!

Moškemu in ženskemu zalogu pevskega in glasbenega društva je daroval gosp. Peter Birsca (dvorisče Caraveggia) 20 K. Srčna mu hvala!

Orešec — profesor na gorliškem učiteljsku? — Čujemo, da ima biti danes ali v kratkem seja deželnega šolskega sveta. Najbrže bo takrat stavljen predlog za imenovanje glavnega učitelja, t. j. profesorja za nemščino in slovenščino na c. kr. učiteljsku v Gorici. Kakor se govori, je to mesto odločeno sedanjemu suplentu teh predmetov, g. Fr. Orešču, ki ima izpit le za ljudske šole in se to po milosti. Ker le ni mogel narediti nikakih izkušenj in ker so smatrali, da ne more ostati večer suplent na gimnaziju, so ga tako rekoč prisilili, da je napravil izpit za ljudske šole pred komisijo ad hoc sestavljeno. Orešec je star sedaj 61 let, torej bi ga morali takoj penzionirati, ako bi bil imenovan, seveda s profesorsko penzijo. Mož je postal c. kr. vadniški učitelj leta 1900., 57 let star, torej nepostavno. Da bi imel ta profesor uzorno disciplino in velike uspehe, zlasti v poučevanju metodike, je jasno, saj je po absolviranem vseučilišču postal — ljudski učitelj!

Orešec je ostal z gimnazija, kjer je bil suplent četrstoletnja, v najslabšem spominu, kajti možu manjka vse, kar potrebuje učitelj na srednjih šolah. Nima potrebnega znanja, nima nastopa nima discipline, zato pa je bil gimnazijcem dobrodošel „objectum fopabile“, katerega so „vlekli“ ter se norčevali iz njega,

da je bil joj. Koliko je vreden kot Slovenec, priča dejstvo, da je bil sel svoj čas on kot slovenski učitelj na gimnaziju slovenskega dijaka ovadit k znanemu pangermanskem prejšnjemu ravnatelju radi — „narodne nestrpnosti“. Mož je radi tega pomilovanja vreden, in ne tiče nikamor drugam nego v pokoj — nikakor pa ne na žensko učiteljsko v Gorici za profesorja. To bi bilo nasledstvo: Orešec za Bežkom! G. Bežek, sedanji ravnatelj v Kopru, izvrsten profesor, solnik, kakorsnih treba iskati, bogatega znanja, prikupljiv in uljuden učitelj, ki je dosegal lepe uspehe s svojim poukom — naslednik njemu pa čmeren nevednež, antipatični Orešec.

Ako se to zgodi, potem bomo morali našo deželo se vse drugače krstiti nego deželo neverjetnosti. Tako imenovanje bi bilo atentat na naše učiteljske ter bi se znaten pouk postavil na tak nivo, da bi ne bilo mogoče računati na nikake uspehe — marveč bi bile Oreševe ure le ure za špas in zbijanje burk. — Povemo se to, da ako se izvrši imenovanje tega klerikalnega benjamince profesorjem, potem bomo že znali najti pcta, da se tak škandal primerno osveti na merodajnih mestih nego so naše šolske oblasti.

Mesto učitelja telovadbe je razpisano na c. kr. učiteljsku v Kopru. S tem mestom so spojene pravice in dolžnosti vadičnega učitelja. Prošnje je uložiti do konca junija predpisanim putem c. kr. deželnemu šolskemu svetu za Istro v Trstu.

Poskus vožnje s avtomobilom. — Poskušnja vožnja z avtomobilom v gradiščanskem okraju, katere se je udeležila vladna komisija, se je vršila 24. t. m. Iz Gradišča so odšli ob 10:30 dop., 150 m narazen avtomobil od avtomobila, čez Romans, Verso, Št. Vid ter so dospeli v Višek ob 11:19. Ob 11:55 so odšli v Červinjan, dospeli ob 12:20. Odšli v Oglej ob 3:25, dospeli 3:45, iz Ogleja ob 4:10. nazaj v Zagraj ob 5:53. Vmes so se vstavili okoli 30 m. Največja brzina je bila 40 km, kjer je bila cesta prosta ter ravna, drugače 25 km; slednje se bodo držali v službi prevažanja.

Gradež, to znamenito morsko kopališče, kaže že živahno lice. Dan na dan prihaja mnogo tujcev. — Mesto se lepša ter se delajo vedno več priprave za prijetnejše bivanje, toda manjka še marsikaj. — Na županstvo je došla potom gradiščanskega okr. glavarstva zahvala barona Becka glede lepega sprejema generalnega štaba.

Ob vola je prišel. — Andrej Podgornik iz Čepovana je prišel v torek zvečer v Solkan ter prignal s seboj vola, vrednega 400 K. Tam se je vstavil, spravil vola v hlev, sam pa šel spat. Drugo jutro je Podgornik šel v hlev po vola. Ali glej! Nikjeri ga ni bilo. Iskali so ga okoli povsodi, ali vse zaman. Vola je odpeljal najbrže kak tat ponoči.

Navallčan živetl. — Tukajšnji policiji je bila došla iz Trsta brzjavka, da naj prime nekega 48-letnega Evg. F., češ, da si hoče vzeti življenje ter da so njegovi v Trstu v skrbeh. Redar Kumar ga je kmalu našel. Ko ga je vzbudil, je segel oni F. po revolverju, ali redar mu ga je iztrgal. Rekel pa je, da je zamaa, nazorovati ga, kajti kar je sklenil, tudi stori. Prišla pa je potem hči z možem v Gorico ter sta ga odvedla nazaj v Trst.

Nezavesten je padel na tla v ulici Dreossi v četrtki pop. neki Matej Brolo iz Vizinate. Položili so ga na voz ter prepeljali takoj v bolnišnico usmiljenih bratov.

Izpred sodnje. — Na 5 mesecev ječe s postom vsak mesec so obsodili Laha iz kratjestva Iv. Angelonija, ker je bil ukradel iz Munirove prodajalne Podbrdom konjaka, sliovca in drugih rečij v vrednosti 106 K. — 7 mesecev ječe s postom je dobil A. Trinajstič z Voloskega, ker je kradel po cerkvah v Brumi in Romansu.

„Croatia“. — Pretekli mesec je imela „Croatia“ svoj osemnajsti redni občni zbor v dvorani mestnega sveta v Zagrebu. Deloma osebno, deloma s polnomočmi bilo je zastopanih 112 glasov. „Croatia“ je razširjena po vseh krajih Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Istre. V Bosni in Hercegovini imela je „Croatia“ minolega leta priliko preskusiti tudi veliki mestni požar in sicer v Travniku, pri katerem je poplačala 42 zavarovancev na splošno zadovoljnost strank in brez sodnega posredovanja. V plačilo za to pretrpljeno škodo se je v tem samem letu podvojilo število zavarovancev Bosne in Hercegovine. V Primorju in Dalmaciji, kakor se v novem delokrogu „Croatiae“ napreduje ista, z ozirom na veliko konkurenco drugih društev sicer počasi toda sigurno — ter jej olajšuje razvitek priznana rodoljublje v onih krajih. Račun izgube in dobička za leto 1903. je sledeči: Na premijah, pristojbinah in drugih dohodkih je bilo vplačanih K 512,892.02 (za K 77,690.60 več nego lansko leto.) Prirastek premij v obvezah zavarovancev znaša K 524,649.96 (za K 11,690.27 več nego lansko leto) mej tem, ko izkazuje stanje vseh skupnih obvez zavarovancev z dnem 31. dec. 1903. K 1,848,630.12. Za druga je izplačala v minolem letu 173 škod v skupnem znesku K 229,316.63. Od prvga začetka pa do 31. decembra 1903. izplačala je za odškodovanja K 1,631,792.89.

Izginil doček. — Izginil je 14-letni deček Ivan Pavšič, stariši stanujejo „pod kapelo“. Nobenega sledu ni za njim.

Uboga reva. — V Dolgi ulici 23. stanuje Ana Pušnar, soproga Štefana Pušnjara, s svojimi otroki v veliki revščini. Mož je bolan že dolgo časa ter leži v tukajšnji bolnišnici. Reva se obrača do usmiljenih src za podporo.

»Da, ponarejeno. To je zanjka, da bi se ne obojavljala, če pridejo po vas.«

»A saj pride d'Artagnan.«

»To je žalibog velika zmota; d'Artagnan in njegovi tovariši so se vrnili k obleganju La Rochellea.«

»Od kod veste to?«

»Moj brat je srečal kardinalove poslance v mušketerjski uniformi. Poklicali bi vas k vratom, vi bi mislili, da imate opravili s prijatelji, odvedli bi vas in peljali nazaj v Paris.«

»O moj Bog, pri teh vznemirljivih poročilih izgubim glavo. Če bode trajalo to še dolgo, še zblaznim,« nadaljuje gospa Bonacieux in se prime z rokami za čelo.

»Tih...«

»Kaj je?«

»Korak konja čujem; moj brat odhaja. Pridite, še poslednjič mu hočem reči z Bogom.«

Milady odpre okno in pomigne gospej Bonacieux k sebi. Mlada žena stopi k nji.

Rochefort je dirjal mimo.

»Z Bogom, brat,« zakliče milady.

Chevalier dvigne glavo, vidi mladi ženski ter v polnem diru prijazno zamahne milady.

»Ta dobri Jurij!« pravi ona in zapre okno z obrazom, polnim ljubezni in otožnosti.

In zopet sede na svoj prostor, kakor da se je zatopila v misli, ki se tičejo samo njene osebe.

»Ljuba doma,« pravi gospa Bonacieux, »oprostite, da vas motim! Toda, moj Bog, kaj mi svetujete storiti? Vi imate več izkušnje, kakor jaz. Govorite, jaz poslušam.«

»Naprej,« pravi milady, »bi bilo mogoče, da se motim in da vam pride d'Artagnan s svojimi prijatelji res na pomoč.«

»Ah, to bi bilo preveč lepo,« vsklikne gospa Bonacieux, »toda tako velika sreča za me ni ustvarjena.«

»Torej, kakor lahko spoznate, bi bilo to čisto priprosto vprašanje časa, vrsta tekmovalja, kdo pride prvi. Če jezdi hitreje vaši prijatelji, ste rešena, če jezdi hitreje kardinalovi sateliti, ste izgubljena.«

»O, da, da, izgubljena brez usmiljenja. Kaj torej storiti, kaj storiti?«

»Čisto priprosto, čisto naravno sredstvo je...«

»Kakšno? Govorite!«

»Da čakate skrita v okolici ter se na ta način prepričate, kdo so ljudje, ki prihajajo po vas?«

»Toda kje čakati?«

»O, to ni nič težkega; jaz sama počakam, da pride po me moj brat, skrita nekaj ur od tod. Vzamem vas s seboj, skupaj si poiščeva skrivališče in skupaj počakava.«

»Toda ne pustijo naju iz samostana, jaz sem tukaj skoro jetnica.«

»Ker menijo, da odpotujem jaz na kardinalovo povelje, ne bodo mislili, da vam je mnogo na tem, da mi sledite.«

»Torej?«

»Torej, voz obstoji pred vrati, vi mi rečete z Bogom, stopite na stopalo, da me v slovo še objamete: sluga mojega brata, ki pride kmalu, bode obveščen, namigne poštarju, in v diru se odpeljemo.«

»Toda d'Artagnan, d'Artagnan, če pride?«

»Ali ne izveva?«

»Kako?«

»Nič ni lažjega. Tega slugo mojega brata, ki mu, kakor rečno moreva zaupati, pošljeva nazaj v Bethune. Preobleče se in nastani v sobi nasproti samostanu. Če pridejo kardinalovi poslanci, se ne gane, če

pride d'Artagnan s svojimi prijatelji, pa jih pripelje k najinemu bivališču.«

»Ali ga pozna?«

»Gotovo; ali ni videl gospoda d'Artagnana pri meni?«

»Ah, da, da, prav imate; tako pojde vse dobro; vse je dobro premišljeno; toda ne smeva se oddaljiti od tod.«

»Največ sedem ali osem ur; ustaviti se moreva na primer ob meji, in pri prvem svarilu zapustiva Francijo.«

»In kaj hočeva storiti zdaj?«

»Čakati.«

»Toda če pridejo?«

»Voz mojega brata pride pred njimi.«

»Če pa pridejo po vas, kadar mene ne bode zraven, na primer med obedom ali večerjo.«

»Hočem vam nekaj predlagati.«

»Kaj?«

»Da me ne zapustite, čim najmanj mogoče, prosite dobro prednico, da smete obedovati z menoj.«

»Ali dovoli?«

»Zakaj naj bi odbila?«

»O, krasno; na ta način se ne ločiva niti za hip.«

»No dobro; pojdite toraj k njej in jo prosite!

Meni je postala glava silno težka, grem se sprehajati v vrt.«

»Le pojdite; in kje vas zopet najdem?«

»V jedni uri tukaj.«

»Torej tukaj, v jedni uri; ah, kako ste dobrotljiva, in kako sem vam hvaležna!«

»Kako naj bi ne sočustvovala z vami? Ali niste lepa in dražestna, ali niste prijateljica jednega mojih najboljših prijateljev?«

Slovenska Čitalnica v Dol. Vrtojbi je odnesla, kakor smo zadnjič sporočili, svojo veselico na jutrišnji dan 29. t. m. Prične ob 4 1/2 pop. Veselica se bo vršila v prostori g. E. Savnika. Svirala bo vojaška godba. Vstopnina k veselici je 40 v, k plesu 20 vinarjev komad.

Vspored veselice je ta-le: 1. V. Parma: „Mladi vojaki“, godba. 2. I. K. Knahl: „Slovan“, možki zbor. 3. I. pl. Zajc: Overture iz opere „Čarovnica iz Boissy“, godba. 4. E. Komel: „Slovenska dežela“, možki zbor. 5. Rosas: „Über den Wellen“, valček, godba. 6. P. H. Sattner: „Za dom med bojni grom“, možki zbor. 7. Smetana: „Seksťel“ iz opere „Prodana nevesta“, godba. 8. I. Bartl: „Oj planine“, mešan zbor. 9. Ziehrer: „Zaljubljen“, romanca, godba. 10. „Dobrodosli, kdaj pojdete domov“, veseliga v jednom dejanju. 11. Ples.

Odpri leknari. — Jutri popoldne bosta odpri v Gorici leknari Pontoni-Kürner.

Javni ples bode v Kobdilju dne 5. junija. Svira goriska godba.

Še nekaj! — Posestnik (oduren, ohol in nepriljubljen človek) prasa svojega revnega soseda: „Ali nisi bil včeraj v vaški krčmi, Jakob?“ — Sosedi: „Seveda, gospod!“ — Posestnik: „Tam so me zopet zmerjali in čez me govorili kakor navadno, kaj ne?“ — Sosedi: „Seveda, gospod!“ — Posestnik: „Kakor sem izvedel, so mi rekli celo osel!“ — Sosedi: „Seveda, gospod!“ — Posestnik: „Priznaj mi brez ovinkov, kaj se je zgodilo se v krčmi?“ — Sosedi: „Rekli so mi, da mi dajo lahko pismo, da ste vi res osel!“ — Posestnik: „Ali nisi sprejel pismenega potrdila?“ — Sosedi: „Ne! Rekel sem le, da jim verjamem tudi brez pismenega potrdila.“

Napačno prebavljanje je vzrok mnogih bolezni. — Stalno uravnavno prebavila uredi uporaba izvrstnega zdravnika Rosa balzama za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Isti se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. Glej inserat! 1

Pred zajutrkom 1 kozarec Rogaskega „Tempelj-vrelec“ pospešuje tek in redno stolico. „Styria-vrelec“ učinkuje drugače jednako toda močneje.

Razgled po svetu.

Sklicanje deželnih odborov. — Vseji deželni odbori praznega dne 25. t. m. je naznanil deželni maršal, da namerava vlada sklicati takoj po delegacijah vse deželne zbore.

Delegacije. — V proračunskem odseku avstrijske delegacije je obrazložil finančni minister Böhm-Bawerk finančno stran vojaškega kredita rekoč, da se je finančna uprava pričela o neizogibni potrebi in nujnosti zahtevanega kredita. Gre za svoto okroglih 391 milijonov kron. Ta svota ne sme presenetiti, ker je več nego dve tretjini te skupne svote že delegacija prej dovolila.

»Dragi d'Artagnan! Ah, kako vam bode hvalen!«
»To pač upam. Ker je vse dogovorjeno, pojdiva.«
»Vi greste v vrt?«
»Da.«
»Pojdite po tem hodniku in potem peljejo doli stopnice.«
»Prav. Hvala lepa!«
In ženski se ločita, dražestno se druga drugi nasmejljavši.

Milady je povedala resnico, glava jej je res postala težka, kajti njeni slabo vrejeni načrti so se kaotično mešali. Čutila je, da jej je treba samote, da vredi nekoliko svoje misli. Bodočnost je ležala pred njo nejasna in nedoločna. Trebala je tihote in miru, da podeli svojim zmedenim mislim določno obliko in gotov načrt.

Še več jej je bilo na tem, da odpelje gospo Bonacieux, jo spravi na varen prostor in izrabi v primernem slučaju kot talnico. Milady se je pričela bati odločitve strašnega dvoboja, ki so ga bojevali z njo njeni sovražniki prav tako vstrajno kakor ljuto.

Poleg tega je čutila, kakor čutimo približevanje nevihte, da je ta odločitev blizu in da mora biti strašna. Kakor rečeno, je bila torej za njo glavna stvar, da obdrži gospo Bonacieux v svojih rokah. Gospa Bonacieux je bila d'Artagnanovo življenje, je bila več nego njegovo življenje, je bila ženska, katero je ljubil; ona je bila v slučaju nesreče pr dmet pogajanja in sredstvo, s katerim je bilo z gotovostjo mogoče doseči ugodne pogoje.

Tuliko je bilo gotovo, da jej sledi gospa Bonacieux brez nezaupnosti; ko pride z njo v Armentières v skrivališče, jo bode lahko prepričati, da d'Artagnan

Na drugi strani gre za anticipatni znesek postavkov, kakor se jih sicer dovoljuje v izrednih proračunih. Resnično nova postavka je samo zahteva mornarične uprave za gradnjo novih ladij. Minister je pojasnjeval koristi načina o povračilu, po katerem se vojna uprava obveže, izplačati vsako leto 27 milijonov kron iz tekočega proračuna skozi 25 let obema finančnima upravama za obresti in popolno amortizacijo najtega posojila. S tem se ne obremenjuje davkoplačevalec, ker ostane letni proračun vojaške uprave nespremenjen. V debati so se izrekli nekateri deleg. proti načrtu povrnitve vojaškega posojila, ki je samo izmišljen, ker prebivalstvo ne bode le nosilo vsa bremena, nego tudi nobena vojna uprava si ne bo dala med amortizacijsko dobo glede novih zahtev vezati rok. Končno so bile vojaške postavke sprejete z 12 proti 5 glasovom.

Delavsko podporno društvo v Trstu. — To društvo je imelo pred kratkim svoj občni zbor. Skupno število vseh členov je 1592. Prometa je bilo 86.899 K 02 stot. Društveno premoženje pa znaša 80.058 K 37 stot. Iz letnega poročila posnemamo tudi, da bo „Delavsko podp. društvo“ obhajalo svojo 25-letnico, katero se misli proslaviti na način, dostojen tega društva. V prejšnjem letu je izplačalo 22.176 K 32 stot. podpore in je potrosilo 444 K 10 stot. za zdravila, bolnišnico in druge potrebnosti za bolnike. Skupaj 26.620 K 42 stot. Društvo koristi pa dobivajo delavci in bogate knjižnice in bralne sobe z mnogimi časopisi. Predsednik društvu je Mate Mandić.

Trije samomorilci v Trstu. — V enem dnevu, v sredo, trije samomorilci — v sredo je bil sprejet v bolnišnico nevrastenični 44-letni sodar Fran Godnj. Popoldne okoli 1. ure je Godnj stopil na okno sobe, ter se z okna vrغل na vrt bolnišnice. Pobrli so ga nezavestnega in z razbito glavo terga nesli v sobo za operacije a tu jim je kmalu potem umrl.

Drugi samomorilec je bil 21 letni slikar Henrik Iska. V sredo popoldne, malo pred 5. uro, je šla mati po vode, a ta čas je Henrik porabil v to, na kar je revez že dlje časa mislil. Vlegel se je na posteljo ter izpil 100 gramov karbolne kisline iz stekleničice, katero je imel v žepu. Nasli so ga v groznih bolečinah, dočim so mu temne sline silile na ustnice. Ko je prišel zdravnik k nesrečnemu mladencu, mu je izpral želodec ter ga dal nemudoma prenesti v bolnišnico. A v bolnišnici je revez umrl ob 7. uri zvečer. Glede vzrokov, ki so ga pripravili do tega nesrečnega koraka, se govori o neki nesrečni ljubezni. Tretja je ženska: 40-letnega Frančiška Dežnan, se je zaprla v svojo sobico, zažgala sredi iste ogelje, katero je bila naložila v neko posodo, ter legla na posteljo. V sredo ob 9. uri je neka tam stanujoča ženska prišla temu na sled ter dala poklicati zdravnika, kateremu pa ni preostajalo drugo, nego konstatovati smrt nastopivšo za zadušenje.

Francija in Vatikan. — Francoski poslanik Nisard je odšel v Pariz. — Ministerski svet se je bavil zopet s papeževim protestom. Sklenil je, da se poslanik pri Vatikanu Nisard odpokliče. To dokazuje, da se je konflikt od sobote poostiril, ker je prvotno dobil Nisard le dopust. Strogo vladni list „Petite République“ piše: „Zasedaj ne zahtevamo nič več. Ta odredba se popolni z odpovedjo konkordata“. Dne 27. t. m. je začela z zbornico debata o interpelaciji glede papeževga protesta. Razna antiklerikalna društva so sklenila, da pošljejo ob tej priliki

vladi resolucije za odpravo konkordata in za ločitev cerkve od države. Zbornicaje je odobrila odpoklic.

Papež in bojazljivci. — Papež je podelil visoka reda klerikalnim dijakoma v Inomostu, nekemu Weberju in Schuhmacherju, ker sta se odtegnila dvoboju z izgovorom, da jima tega ne dovoli versko prepričanje. Prvi je dobil častni križ pro ecclesia et pontifice, drugi pa „vitezki“ križ Gregorjevega reda.

O aferi vaviljske posojilnice. — Najvišji sodni dvor je zavrnil priziv bivših funkcionarjev svetovaviljske posojilnice Drozda in Kohouta ter ničnostno pritožbo Pekelenderja; pač pa se je ugodilo ničnostni pritožbi knjigovodje Herzika v nekaterih točkah ter se razpiše nova obravnava.

Dolgost brzojavnih žic na vsem svetu znaša nad 380.000 kilometrov. Od teh spada samo na Anglijo 233.000 kilometrov. Po tem prihaja na vrsto Francija s 59.000 in Združene države s 37.000 kilom.

Plačilo molčečnosti. — Neki bogat, ekscentričen, a pri tem se precej pameten Anglež je zapustil v svoji oporoki volilo, znasajoče 1000 funtov sterlingov, oni nesrečni ženski, ki bi molčé prenašala vse udarce nemile osode. — Neko nemo dekle je dobilo volilo!

Papež Pij IX. — svetnik. — V Vatikanu imajo že vse pripravljeno, da proglašijo v kratkem papeža Pija IX. za svetnika.

Nemec kupil volilskano posestvo na Ogerakem. — Kakor se javlja iz Budimpeste, je prešla ena največjih posestev v kraško-serenijski županiji iz madjarskih v nemške roke. To posestvo meri 6000 katastralnih jutrov; dosedaj je bila lastnina grofa Erdedija, kateri je je pa prodal nemškemu baronu Korb-Vudencimu. To dejstvo kaže v slabi luči madjarsko plemstvo, a pri tem tudi pričuje kolonizacijsko nemško politiko.

Zlato iz Amerike na Francosko. — Dne 24. t. m. je dospel v Cherbourg nemški poštni parobrod „Kaiser Wilhelm II.“ hamburško-amerikanske proge in je prinesel s seboj 42 1/2 milijona frankov v zlatu. Zlato je bilo shranjeno v 155 malih zabojčkih. Ono svoto — katera je del svote, za kojoj je bil prodal panamski kanal — so pripeljali s posebnim vlakom in pod strogim policijskim nadzorstvom v Pariz.

Zadnje vesti z bojišča. — Japonci so vzeli Kinčev po hudem boju z Rusi. — „Daily Chronicle“ poročajo boju med Liao-jangom in Hajcngom. V boj bi bilo zaplatenih 15.000 Rusov pa 30.000 Japoncev. Rusi bi bili imeli velike izgube. Toda ta vest je najbrže izmišljena. — Pri Kinčevu je padlo baje 17 tisoč vojakov. Boj strašan. Padlo je baje 15.000 Japoncev in le 2000 Rusov. Zmagali pa da so Japonci. Čudno!

Vojna med Rusi in Japonci.

Na ruskega carja prihaja največ pisem. Ako bi on čital vsa pisma, ki jih dobiva na dan, ne bi mu preostajalo ni trenutka svobodnega časa. Car dobiva nad 500 pisem vsak dan in zraven tega še mnogo prošenj in pritožb. Vsebinsko teh prošenj in pritožb pregleduje več tajnikov, ki morajo obvestiti carja o vsaki prošnji ruskega po-

danika, pa naj je to miren podanik ali kak puntar.

V Tokiju.

Doslej so bili navajeni Japonci le vriskatati ter se veseliti zmag, zlasti je bilo glavno mesto Tokio nekako splošno veseliste. Seveda so se slikale dosedanje „zmage“ Japoncev ljudstvu v najsijajnsih barvah, tako da so mislili, da bo kar kmalu konec Rusov ter se preseli mikado v najkrajšem času v matusko Moskvo. Sedaj pa tako razočaranje. Vojna sreča se je obrnila. Rusi so začeli zmagovati nad Japonci in ti slednji so izgubili kar nakrat dve veliki ladiji, tri so jim zaplenili Rusi, in mnogo mostva so izgubili v zadnjem času. To je delovalo na Japonce kakor mrzel curek, navdušenje se ohlaja in daja prostora misli: Kaj pa bi bilo, ako bi zmagali Rusi in ne mi Japonci. Na Japonskem vlada poparjenost, in zlasti v Tokiju se je spremenilo vse prejšnje razkošno veselje v razočaranje in britko žalost.

V Vladivostoku.

Admiral Skrydlov ima nalogo, reorganizirati v Vladivostoku vse tamkajšnje bojne moči ter delati na to, da začne rusko brodogeje iz Vladivostoka napadati japonsko obrežje ter tako prisiliti Japonce na delitev brodovja ali na popolno opustitev bojevanja pred Port Arturjem. Ko pride se baltisko brodogeje, potem začne ples na morju, in kdo ve, kako skoneča za Japonce, ki imajo pač premalo ladij na razpolago, da bi se mogli boriti pred Port Arturjem in zajedno proti vladivostokemu brodogeju.

Uspehi Rusov.

Iz Šanghaja se preko Londona poroča, da se je 18. t. m. pet japonskih bataljonov dalo izvabiti v neko sotesko pri Inkovu, kjer jih je napadel iz zasode general Fok z artiljerijo in pehoto ter jih do zadnjega moža unčil. — Iz Mukdena pa se javlja, da so kozaki generala Rennenkampfa odvzeli Japoncem dva transporta, iz Petrograda pa se brzojavlja, da je došla iz Mukdena vest, da so Rusi napadli mesto Andzu v severni Koreji, je zavzeli in unčili tamkajšnje japonsko posadko; na to so se zopet umaknili.

Izpred Port Arturja.

„Standartu“ se brzojavlja iz Čifua, da so v Port Arturju vsi popolnoma prepričani, da se jim posreči uspešno odbiti vse japonske napade z morske in kopne strani. Vse ruske vojne ladje so že zopet popravljene in tudi „Retvizan“ bo se ta teden odplul iz pristanišča.

Razne vesti.

Poročila angleških listov o veliki bitki so v toliko resnična, da so Japonci pri Kinčevu naskočili ruske pozicije, a so bili z velikimi izgubami odbiti. — Tudi angleški poročevalci javljajo, da so kozaki napadli Anzu, razgnali japonsko posadko in mesto užgali. — V Njučvang je prišlo še 9000 Rusov. — Vest, da se v Kjensengu nahajajo kozaki s topovi, je resnična.

ni prišel v Bethune. K večjemu v štirinajstih dneh mora biti Rochefort nazaj; tekom teh štirinajstih dni more misliti poleg tega na to, kaj ima storiti, da se maščuje nad štirimi prijatelji. Dolgočasiti se jej — hvala Bogu — ne bode treba, kajti čas jej je imelo kratiti najprijetnejše opravilo, katero mora spravljati ženska njenega značaja: pripravljanje za veliko maščevanje.

Med temi mislimi se je ozirala okoli sebe ter si vtisnila v svoj spomin fotografijo vrta. Milady je bila kakor dober vojskovodja, ki misli na zmago prav tako kakor na poraz in je po odločitvi bitke pripravljen, ali korakati naprej ali pa se umakniti.

Ko mine jedna ura, začuje, kako jo kliče prijazen glas. Klicala jo je gospa Bonacieux. Dobra prednica je seveda vse dovolila, in da pričneta takoj, gresta skupno k večerji.

Prišedši na dvorišče, začujeta drdranje voza, ki obstane pred vrati.

Milady posluša.

»Ali čujete?« vpraša.

»Da, drdranje voza.«

»In sicer voza, ki nama ga pošilja moj brat.«

»O moj Bog!«

»Pogum, pogum!«

Pri vratih nekdo pozvoni, milady se ni motila.

»Pojdite v svojo sobo,« reče gospej Bonacieux,

»gotovo imate kake dragocenosti, katere želite vzeti s seboj.«

»Njegova pisma imam,« pravi ta.

»Prav, pojdite po pisma in pridite potem zopet k meni v mojo sobo, da še hitro večerjava; morda se bodeva morali voziti nekaj časa ponoči, in zato je treba, da se okrepčava.«

»Veliki Bog!« pravi gospa Bonacieux ter položi roko na svoje prsi. »Srce se mi zaduši, jaz ne morem več iti!«

»Pogum, samo pogum! Pomislite, da ste za četrte ure rošana, in imejte vedno pred očmi, da delate to, kar delate, zaradi njega.«

»Da, da, vse zaradi njega. Z jedno samo besedo ste mi vrnila ves pogum. Pojdite brez skrbi, takoj pridem za vami.«

Milady odide hitro v svojo sobo; tam najde Rochefortovega slugo ter mu da potrebna povelja.

Imel je čakati pri vratih. Če bi prišli mušketirji, je imel oddirjati z vozom okoli samostana ter počakati milady v majhni vasi onstran gozda. V tem slučaju je hotela iti milady skozi vrt ter peš potovati do vasi. Kakor že omenjeno, je poznala milady ta del Francije čisto dobro.

Če ne pridejo mušketirji, pa se je imelo izvršiti vse, kakor je bilo dogovorjeno. Gospa Bonacieux stopi v tem slučaju s pretvezo, da se poslovi, na voz, in v tem hipu se odpeljejo.

Gospa Bonacieux vstopi, in da bi jej odvzela vsako sumnjo, če je sploh kako imela, ponovi milady v njeni prisotnosti slugi ves drugi del povelj.

Milady stavi vprašanje glede voza; bila so kola, v katera so bili vpreženi trije konji, ki jih je vodil postiljon. Rochefortov sluga je imel jezdit naprej kot kurir.

Milady se je bala po nepotrebnem, da bi gospa Bonacieux kaj slutila: uboga mlada žena je bila prenedolžna, da bi slutila v kaki ženski tako verolomstvo; razun tega jej je bilo ime grofice Winter, katero je čula izgovoriti prednico, popolnoma neznano, in vedela ni niti, da je pripetmogla k trpljenju njenega življenja tako mnogo ta ženska oseba. (Dalje pride.)

Pred Port Arturjem.

Japonske operacije proti Port Arturju od kopne strani imajo malo uspeha. Generala Stössel in Fock se iz trdnjave uspešno vstavljata prodiranju Japoncev, ki se kažejo trdovratni in odločni. Istemu listu so poročali iz Mukdena: V zadnjih dneh je bilo ubitih več sto Japoncev.

Potonuli japonski vojni ladiji „Joshino“ in „Hatsuse“.

Obe pred Port Arturjem potonuli japonski vojni ladiji, križarka „Joshino“ in oklopnjaka „Hatsuse“, sta bili zgrajeni na Angležkem. „Hatsuse“ je stala 1,250.000 funtov sterlingov (1 funt sterl. 24 kron) ter je bila najmočnejša in najmodernejša japonska vojna ladija. „Times“ piše, da je ta izguba tako velika, da bi bila pomorska vojna krenila povsem drugim pravcem, da je ta katastrofa prej zadela Japence. Ako hočejo Japonci popraviti to svojo izgubo, morajo uničiti vso rusko mornarico v Port Arturju in zavzeti pristanišče.

Is Mukdena.

Glasom zadnjih poročil so zateli zopet Japonci prodirati. Sedaj napreduje več kolon, akoravno je večji del japonske armade se v bližini Fengvangčenga. Tamkaj krožijo neprestano govorice, da se je vršila pri Kjuču bitka med ruskimi četami in med Japonci, ki prodirajo ob železnici pri Port Adamsu. Severnovztočno od Mukdena so se prikazali japonski izvestiteljni oddelki, vendar so ostali v veliki daljavi od mesta. Večjih sovražnih oddelkov ni bilo opaziti.

Baltiško brodogradnja

ki odpluje v kratkem v vztočno Azijo, sestoji iz nastopnih ladij: iz oklopnjaka „Orel“, „Knez Suvarov“, „Borodin“, „Car Aleksander III.“, „Sisoj Veliki“, „Navarin“, iz križark „Oslabja“, „Oleg“, „Admiral Nakimov“, „Dimitrij Donskoj“, „Knez Edimburški“, „Aurora“ in „Svjatana“, iz križarke II. razreda „Izumrt“ in od flotilje torpedovk in rusiteljev torpedov.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji gledé na naše politično in gospodarsko življenje.

(Ponatis dovoljen le proti naznanilu vira).

V svojih zadnjih člankih sem navedel nekaj običajev, naziran in seg iz bosanskega ljudskega življenja. Tu moram zatrditi, da mi je študij okupiranih zemelj dal mnogo veselih in razvedrujočih ur ter mi prihaja težko izbirati za časopis primerno gradivo, ker je mogoče pisati za časopis le kratke članke, posnetke, in ne cele knjige, kajti toliko imam na razpolago zanimivosti. Tu hočem navesti kar na kratko le najvažnejše.

Predno preidem h kmetijskim razmeram, hočem opisati še v dodatku k že povedanim segam in običajem, kaj je storila vlada v povzdigo zdravstva v Bosni. Ohranitev zdravstva je največje dobro na svetu. Predno je bila Bosna vojaško zasedena, je bila okužena skozi in skozi s kozami. Po okupaciji se v letu 1889. je nastela vlada 13.000 slučajev bolezni „koze“. Že v letu 1892. je ta bolezen skoro izginila, leta 1895. pa ni prišlo v vednost vlade nikako poročilo o kozah. Od tega časa dalje, torej od leta 1895., so se pripetili le posamezni slučajji te bolezni, ali je bila zanešana iz sosednjih dežel, kakor se je dokazalo.

Ta uspeh je pripisati le vladi, kakor je povedal dr. Kobler na dermatološkem kongresu v Sarajevu, ki je dala cepiti koze na jako previden način pa konsekvantno. Bojevati se je imela z mnogim nezaupanjem in s predsodki, zlasti med mohamedanskim prebivalstvom. Najprvo se je pomnožilo število zdravnikov, kajti polagala se je največja važnost osebnega vpliva zdravnika na prebivalstvo, in da se je pridobilo mohamedansko prebivalstvo za cepljenje koz, so nastavili ženske zdravnice. Mislim, da se ne motim, ako rečem, da v deželah pod avstrijskim žezlom je delovala v Bosni prva zdravnica. Po previdnem postopanju vlade se je doseglo, da je bilo do leta 1898. uradno cepljenih koz 772.000 osebam, torej skoro vsej mladeži so bile sedaj cepljene koze. Uspeh je splošno pripoznanje vrednosti cepljenja koz od strani prebivalstva pa okolnost, da so koze ponehale. Gotovo da to ni jeden najmanjših uspehov deželne vlade. Vlada je dala sezidati deželno bolnišnico v Sarajevu, vakuf-bolnišnico istotam, 8 okrajnih, 13 ob-

činskih bolnišnic. V rokah imam izkaz zdravnikov Bosne v letu 1900., po katerem je delovalo v okupiranem ozemlju v tem letu 140 zdravnikov. Med temi zdravnice: gospa dr. Hedviga Olszewska, uradna zdravnica v Dolnji Tuzli, gospa dr. Teodora Krajewska, zdravnica v Sarajevu, gospa dr. Bohuslava Keck v Mostaru in gospa dr. Gizela Kuhn v Banjiluki. Za zdravstveno stanje je torej storila bosanska vlada jako mnogo. Znanost in delavnost tamkajšnjih zdravnikov in zdravnic sta si pridobili vsled požrtvovalne neumornosti neomejeno hvaležnost prebivalstva, in boči to tudi edinole radi odprave koz. Zdravniki so delovali po lepem reku, da le v zdravem telesu more bivati zdrava duša ter so ozdravili Bošnjaka, kolikor človeška zmožnost le more. In zdrav je Bošnjak, da se do nam Avstrijcem kar milo delalo pred temi zdravja kipečimi junaki!

Da je to polno zdravlje že občutila primorska industrija z žagami, sem že pokazal v „Soči“. Da pa imajo tudi nasi kmetovalci vzrok, varovali se pred robustnostjo in zdravljem bosanskega kmetovalca, poskusim dokazati v nastopnem.

iv. Rollet.

(Pride se.)

Književnost.

„Krdžall“. — Podonavska povest. Poljski spisal Mihael Čajkovski. — Drugi natis. Str. 360. — Naročniki „Slovanke knjižnice“ dobé v kratkem ta krasni roman v knjigi, ki bo veljala za štiri snopiče, torej za K 1:20; v razprodaji stane K 1:60.

Prvič je izšel ta roman leta 1865. Kdo starejših razumnikov ne vé, kako se je mladež kar trgala za to knjigo? Ker je čitajoče občinstvo še vedno živo popraševalo po njej, smo oskrbeli popravljeni ponatis.

Zdaj smo že pričeli tiskati največji Sienkiewičev roman „Potop“. Da bo prej dovršen, tiskamo po dva snopiča na mesec. Romana bo okoli 100 tiskanih pol.

Hennebergove svila le direktno od mene! Črna, bela in barvana od 60. kr. do gl. 11:35 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na pom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svile Henneberg v Curlhu. (1)

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne fl. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Dunca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena . . . . . K 1:—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlataja, vojaška nevesta. — 7. Žyvila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena . . . . . K 1:—
- III. knjiga: 1. Prokleti ste. . . . . — 2. Kadar pridem z vojae! — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. Narodne pripovedke. — Cena . . . . . K 1:20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena . . . . . K 1:20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena . . . . . K 1:20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1:20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1:20

„Venec slov. povestij“ prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in serbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vln. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

Gorica * Gorica

Klima ično zdravišča.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičkim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

C. kr. privilegirani aparati za krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku šte. 5. Civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso paradno pripravo z orožjem za vojaški in uradniški stan.

„Sokolska“ kompletna obleka popredpisu K 35—. Na obroke K 36—. Obleke za birmance od 7 kron naprej; za dečke od 3—9 let od 2 kron naprej; za gospode od 17 kron naprej; hlače za delavce od 2 K naprej.

Novi aparati, s katerimi lahko vsakdo brez pogreška reže obleko v 40 velikostih.

Cena le 10 kron.

Garantiran pristen
brinjevec

prodaja
po 2 K liter in po K 160.— hektoliter
Ante Subašić
v Primoštenu (Dalmacija).

Zahtevajte
v svoj prid vselej
pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

samo v ravojih s varstveno znamko
z p. ka Kneippa in s imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Gorica * Gorica
Hôtel
„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko «prazdroj»-pivo.

Hotel pri zlatem jelenu.

v nedeljo dne 29. maja
bode na vrtu
dopoldanski koncert
od 10¹/₂ do 12¹/₂ popoldne
Svira vojaška godba. **Ustopenina prosta.**

Edina slovenska
kleparska delavnica
v Gorici
Karol Čufer
ulica Sv. Antona št. 1

Se topla priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor cevij za vodo, žlebe za poslopja, kuhinjske priprave itd. Prevzame tudi vsako popravo po zmernih cenah. Zagotavlja točno postrežbo in pošteno delo.
Izdeluje tudi slat naplso za trgovine.

Išče se mladeniča

17—18 let starega za štacuno, večšega slovenskega če mogoče tudi italijanskega ali nemškega jezika. Obrniti se je na Elizo Tance — Prosek pri Trstu.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
v zajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode, cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obćenokoristne namene.

Koncert vojaške godbe

bode danes in vsako naslednjo soboto

na vrtu

hotela Südbahn

Začetek ob 8. uri in pol.

Vstopnina 40 vinarjev.

Za birmance!

Samo dobre ure in po cen srebreni in zlate s 3-letnim pisanim jamstvom razpošilja najbolj renomirana tvorniška zaloga ur

Ivan Živny

Dunaj, Mariahilfergürtel 37.

Zahtevajte bogato ilustrovane cene, ki se pošljejo zastonj in franko.

Zaščitna znamka: SIDRO.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
iz Richterjeve lekarni v Pragi
pripoznano kot izvrstno hol ublažujoče mazilo; za ceno 30 h, kron 1-40 in 2 kroni se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to splošno priljubljeno domače zdravilno sredstvo vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko s „SIDROM“ namerč. iz RICHTERJEVE lekarni in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je pravilna s to zaščitno znamko.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI, Elizabethgasse št. 5.
Dobi se v lokarni
„Pri Zvečičarju“ Robert Kasner, Telnitz.

Javno priznanje

„Croatiji“ zavarovalnej zadrugi v Zagrebu, ki je vestno precenila mojo škodo ter mi pripadajočo odškodnino

kron 1868.91

kulantno izplačala.

Nova Gradiška, 13. maja 1904.

Emilija Krpan l. r.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanjs 31. dec. 1903. (v kronah): Olanov 1777 z deleži K = 123.644. — Hranilne vloge 1.416.573 66. — Posojila 1.471.650.42 — Vrednost hiš 162.162.93 (v resnici so vredne več). — Rezervni zalog 70.125.85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Po tovarniških cenah

razprodam radi pozne zimske sezone vse zaostalo zimsko blago kakor:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svile zadnje novosti za bluze, pajcolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solcnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukaneč, svilo, gumbe, vzčenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najboljših modercev vsake cene.

Za vsakega najboljše naložen denar posebno pa z ozirom na vedno dvigajoče se cene vsega volnenega in bombažastega blaga.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica števil. 7.

Josip Rovnan - Gorica,

Rabatišče števil. 20 in 22.

Priporoča se gg. gostilničarjem in zasebnikom iz mesta in dežele v svrhu cenj. naročil na izborno eksportno

marčno pivo
iz prve kranjske eksportne pivovarne in sladovne na par
T. Fröhlich na Vrhniki.

Pivo se dobi vedno sveže v sodčkih in steklenicah tudi v podružni zalogi na **Goričici pri Rečku.**

Ob enem opozarja uljudno, da ima zalogo in zastopstvo valjčnega mlina **W. Jochmann iz Ajdovščine.** Mlinski izdelki te domače tvrdke nadkriljujejo vsako ptujo konkurencu glede kakovosti. V zalogi je razun bele moke raznih vrst tudi vedno pšeničen in turščin zdrob (Gries) in drobni otrobi.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarne s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena d la.

Podružnica v Trstu **Via di Piazza vecrila 1. Zastopstvo v Spiljetu ter Orientu.**

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani

naznanja slavnemu občinstvu, da je otvorila z dnem 1. maja t. l. svojo zalogo piva za vso Goriško in Gradiščansko v Gorici ter isto poverila gosp. **Antonu Ivanovemu Pečenko-tu**, Verdijevo tekališče št. 8 v Gorici, kamor naj se vsa naročila na priznano dobro pivo odpošiljajo.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani.

Ranjenja

vsake vrste naj se skrbno varuje pred vsako nesnago, ker vsled te vsaka majhna ranitev lahko nastane velika, težko ozdravljiva rana. Že 40 let je odkar se imenuje medicinsko mazilo, **praško domače mazilo** priznano kot zanesljivo obvezno sredstvo. To mazilo varuje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje celenje in zdravljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti naprej poslanemu znesku K 3.16 se pošilja ¼ skatljic ali K 3.36 ½ sk., ali K 4.60 ¾ sk., ali K 4.96 1 sk. franko na vse postaje avstro-ogerske monarhije. — Vsi deli omota imajo postavno depouirano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. kr. dvorni založnik, lekarna „Pri črnem orlu“
Praga, Mala strana, na voglu Spornorove ulice č. 203.
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti, Glublich, Pontoni in Glrone II.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter objavlja solidn.
postrežbo po jako zmernih cenah.

Josip Marmolja

v Mirnu,

trgovina na drobno in na debelo.

Dobiva se po najnižjih cenah

kolonijalno blago.

Zaloga moke, otrobov prvih mlinov.

Potrebščine za čevljarje.

Obširna zaloga mavca (škajale) prve vrste.

Razna vrtna semena,
zelenjave, cvetlice, detelje in
trave za umetne, stalne se-
nožeti.

Posebnost:

Čovolznašili prah, ki uničuje
predilnico (las),

ki ne škoduje detelji, ampak provzroči,
da na istem mestu kjer se je nahajala
predilnica detelja še močnejše raste. —

Dobiva se v zavrtkih od 2 do 5 kg
po zmerni ceni.

Andrej Fajt

pekovski mojster
v Gorici Via Teatro št. 5.

Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorliške
pince, potkee itd.

Prva koncesijonirana delavnica z mo-
tornim obratom za fino mehaniko, fiziko, ma-
tematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd.
Vpeljava strelododov, brzojavov, hišnih tele-
fonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po ceni

Ivan Potočnik & A. Hügel

Gorica, za vojašnico.

Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo
in električno luč.

Posebni deli za električno, plinovo vodno
in parno vpeljavo. Pumpe, železne in kovinske
cevi. Zaloga mesarskega orodja, kuhinjskih
nožev, brivskih britev, škarij itd.

Razpošiljatev na deželo se izvrši hitro in
— po ceni. —

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih
nervozni boleznih, naj zahteva knjižico
o teh boleznih. Dobiva se zastonj in
franko v priv. Schwannen-Apotheke,
Frankfurt a. M.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preja in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, šadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Rožni veneci. — Mašne
knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 9 35-8

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo po-
gasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnica in

nove sestave, koje od de ne
in leve strani vodo vlečeje in
mečejo. V vsakem položaju
delujoče kretanje brizgalnice
nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih pred-
metov, brizgalnic, cevi, pasov,
sekiric, sekalk in gospodarskih
strojev.

!!! 129 odlikovanj !!!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
izvipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba počena.

Anton Krušič

trgovac in krojaški mojster
v Gorici, ulica Gius. Verdi št. 33.

naznanja slavn. občinstvu, da je dobil
ravno kar sveže angleško in avstrijsko
blago raznih vrst v veliki izbiri za
bližajočo se spomladno sezono.

Enako je dospela ravno kar velika izbira
gotovih oblek in površnikov

za pomladansko sezono.
Zaizdelek iz lastnega blaga jamčim.

Christofle & Co.

c. in kr. dvorni zaležniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Teško posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst

(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznani najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbira najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

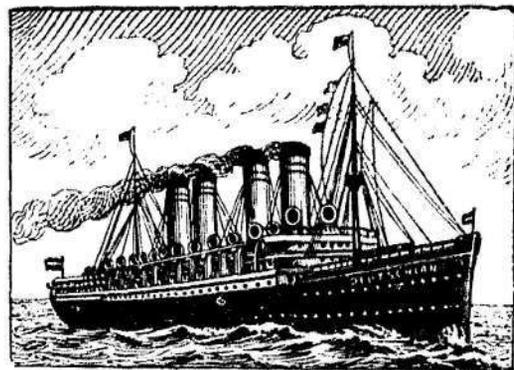
Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje iz-
virnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime
Christofle.

Sedaj glđ. 70

zelo znižane
vozne cene v

Ameriko

Prej glđ. 105

Ravno ista
vožnja in po-
strežba

kakor prej

Iz Ljubljane v Novi-York samo glđ. 70

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje ko-
likor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznanim najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje 20 kron
are na moj naslov:

Fr. Seunig — Ljubljana, Dunajska cesta 31.

DENAR

po 4%

Amortizacijsko posojilo ponujamo na 15 do 65-letno odplačevanje potom
prvih kreditnih zavodov iz Budimpešte in ino-
zemstva do 3/4 cenilne vrednosti proti vknjižbi na I. in II. mesto.

Osebni kredit! Duhovnikom, častnikom, državnim in zasebnim uradnikom
trgovcem, obrtnikom s porokom ali brez poroka na 1 do
15-letno odplačevanje. Izvršuje se hitro kulantno in diskretno.

Konverzija bančnih in privatnih dolgov

Meller Lajos és Társai

bančni zavod

Budimpešta, VI. Dávid-utca 15.

(Protokolirana tvrdka.)

(Prosi se marko za odgovor.)

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

z znamko „JELEN“.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo
neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se pousod!